

NASVETI IN TRIKI ZA VE JO
IN BOLJŠO EPARTICIPACIJO
MLADIH

SMERNICE OPIN

Nasveti in triki za večjo in boljšo eUdeležbo mladih

AVTORJI:

Katrine Lindegaard Juul & Bjørn Bedsted

Danski odbor za tehnologijo (DBT)

www.tekno.dk

November 2017¹

Iz angleščine v slovenščino prevedel ime

Smernice OPIN so del projekta EUth – Orodja in nasveti za mobilno in digitalno participacijo mladih v Evropi, ki traja od marca 2015 do februarja 2018. Projekt je prejel sredstva iz programa Evropske unije za raziskave in inovacije Horizon 2020 v okviru sporazuma o dodelitvi št. 649594. Ta publikacija odraža izključno stališča avtorjev. Niti izvajalska agencija za raziskave niti Evropska komisija nista odgovorni za uporabo kakršnih koli informacij v tej publikaciji.

Za več informacij o projektu EUth in njegovih partnerjih obiščite spletno mesto projekta: www.euth.net.

Za več informacij o platformi OPIN obiščite <http://www.opin.me/sl/>.

¹ Vsi URL-ji v tej publikaciji so bili obiskani 16. novembra 2017.

KAZALO VSEBINE

DOBRODOŠLI NA KROVU! 4

ZAKAJ JE EPARTICIPACIJA KORAK NAPREJ 5

NA KRATKO O SPLOŠNIH NA ELIH ZA PARTICIPACIJO 6

ŠTIRI FAZE EPARTICIPACIJE MLADIH 7

IDEJNA FAZA: OPREDELITE SVOJ PROJEKT 8

FAZA PRIPRAVE: PRIPRAVITE SVOJ PROJEKT 17

FAZA PARTICIPACIJE: IZVAJANJE PROJEKTA 27

FAZA REZULTATOV: NAJ BO VAŠ PROJEKT USPEŠEN 32

PROJEKTNI PARTNERJI EUTH 34

DOBRODOŠLI NA KROVU!

Če berete to publikacijo, to pomeni, da resno razmišljate o vključevanju mladih v sprejemanje pravih odločitev, ki bodo vplivale na njihovo življenje. Projektni partnerji EUth se vam zahvaljujejo ter pozdravljajo veliko skupnost posameznikov in organizacij, ki delujejo in verjamejo v sodelovalno demokracijo.

Nasveti in triki za večjo in boljšo eParticipacijo mladih

Smernice OPIN so oblikovane tako, da pomagajo pobudnikom, ki želijo izvajati eParticipacijo mladih na platformi OPIN (www.opin.me/sl/), ki so jo razvili partnerji projekta EUth in pobudniki udeležbe mladih na splošno – tako na spletu kot tudi zunaj njega – tisti, ki imajo lahko koristi tudi od njihovega branja. Ne glede na to, ali delate v javni upravi, mladinski organizaciji

ali nekje drugje, smernice OPIN vam bodo pomagale. Ponujajo vam praktične nasvete in trike ter usmerjajo vašo pozornost na teme, ki jih morate upoštevati, da bi bil vaš projekt uspešen. Navedena so sklicevanja na druge dokumente, ki bi vam lahko pomagali, pri čemer pa te smernice niso podrobno opisane.

V zakulisju OPIN

Smernice OPIN je izdelal Danski odbor za tehnologijo (DBT) v sodelovanju s projektnimi partnerji EUth. Pri razvoju so evropski mladinski delavci, interesne skupine, raziskovalci in mladi z nami nenehno izmenjevali svoje vpogleda, izkušnje in videnja za eParticipacijo mladih.

Smernice so v celoti predstavljene v tem dokumentu, vendar so nasveti in triki predstavljeni tudi na platformi OPIN, v zavihku »Pomoč«. Smernice OPIN so le ene od številnih smernic za pomoč, ki jih lahko najdete na platformi. Druge smernice so še:

Priročniki za uporabnike OPIN:

Ti priročniki vas bodo seznanili z vsem, kar morate vedeti o načinu delovanja platforme OPIN in njenih funkcijah.

Orodje za pomoč pri izbiri pravega orodja

OPIN: To orodje vam bo pomagalo najti spletni sodelovalni postopek, ki se ujema z vašim projektom, in vzpostaviti projekt eParticipacije na platformi OPIN.

Priročnik za usposabljanje izvajalcev

OPIN: S tem gradivom lahko izvajate izobraževanje za načrtovanje in uresničevanje projektov eParticipacije mladih.

Pred pregledom drugih pomembnih smernic za pomoč, vam svetujemo, da smernice OPIN preberete do konca.

USPEŠNO BRANJE!
DBT in projektni partnerji EUth

ZAKAJ JE ePARTICIPACIJA KORAK NAPREJ

Zakaj participacija?

Participacija državljanov pri političnem odločanju – če je pravilno organizirana – vodi do bolj legitimnih, inovativnih in odločnih odločitev. Demokracijo ohranja tako, da olajša dialog med državljani in nosilci odločanja o konkretnih odločitvah, ki jih je treba sprejeti, in oblikovanju politik.

Zakaj udeležba mladih?

Zato da se spodbudi demokratično državljanstvo in mladi usposobijo za aktivno vplivanje na pogoje, v katerih živijo, je pomembno, da so jim na voljo platforme in strukture za politično odločanje. Mladi so pogosto v bolj tradicionalnih sodelovalnih postopkih, ki so navadno namenjeni vključevanju državljanov vseh starosti, slabo zastopani. Zato so potrebna usmerjena prizadevanja za vključitev mladih v politično odločanje.

Zakaj eparticipacija mladih?

Na splošno so mladi bolj dejavni uporabniki spletnih forumov in družbenih medijev kot starejši državljani in se težje vključijo v osebne participativne postopke, kot so delavnice in občinska srečanja. Eden od odgovorov na to je oblikovanje osebne udeležbe na način, ki je

privlačnejši za mlade. Drugi je srečanje in sodelovanje z njimi na spletu, kar je glavni razlog, zakaj je bila razvita platforma OPIN. Obstajajo pa tudi drugi razlogi za izbiro metod eParticipacije kot nadomestek za osebne sodelovalne metode – ali kot dodatek k njim:

- **Neodvisnost prostora in časa.** Ljudje lahko sodelujejo, kjer koli in kadar koli želijo.
- **Nižji stroški.** Izogniti se je mogoče neposrednim stroškom za kraj prireditve, prevoz in gostinske storitve.
- **Povečanje kapacitet.** Več ljudi lahko sodeluje, pri čemer se stroški ne povečajo tako močno.
- **Večja preglednost.** Vsak korak participativnega postopka je mogoče spremljati in dati na voljo.

Pomembno je vedeti, da so zgoraj navedeni razlogi samo potencialne koristi, ki se ne nanašajo na participativni postopek mladih, ki ga načrtujete. Vaš postopek je morda lahko neodvisen od prostora in časa; eParticipacija se lahko pokaže kot dražja od osebne udeležbe (npr. čas, porabljen za vključevanje udeležencev in za licenco za programsko opremo); pogosto je težje, kot se pričakuje, pritegniti veliko število udeležencev; če se preveč osredotočite na preglednost, se lahko zgodi, da se udeleženci izgubijo v podrobnostih. Toda tukaj vam bodo pomagale smernice OPIN. Zagotovile vam bodo nasvete in trike za izkoriščenje vseh prednosti, ki jih ponujajo projekti e Participacije.

Združevanje spletne udeležbe in udeležbe brez povezave

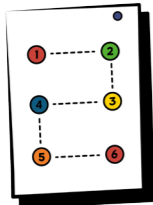
Čeprav je eParticipacija za nekatere participativne dejavnosti zelo primerna, je lahko včasih preveč omejujoča in neprilagodljiva v primerjavi z metodami brez povezave in osebnimi metodami, ki jih želi nadomestiti ali dopolniti. Zlasti je participativne postopke, ki zahtevajo obsežno in kompleksno razmišljanje za doseganje odločitev in razvoj priporočil, v najboljšem primeru težko organizirati kot eParticipacijo. Na splošno partnerji EU verjamejo v participativni postopek, kjer sestavni deli sodelujejo med seboj brez povezave in tudi spletno. Na podlagi naših izkušenj bo to dalo najboljše rezultate.

NA KRATKO O SPLOŠNIH NAČELIH PARTICIPACIJE

ZGODNJE VKLJUČEVANJE

Mlade v postopek odločanja vključite čim prej.

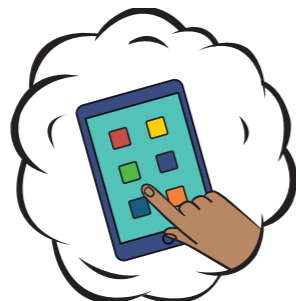
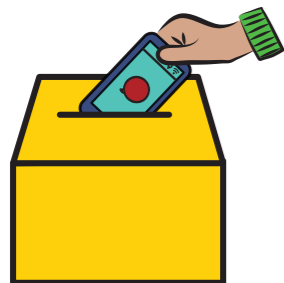
PREGLEDNOST

Bodite jasni in iskreni v svojih namelih in ciljih od samega začetka. Postopek mora biti pregleden, tako da lahko mladi udeleženci in splošna javnost vidijo, kaj se dogaja in kako se sprejemajo odločitve.

ZAGOTAVLJANJE PRIČAKOVANJ

Bodite jasni glede obsega, do katerega bodo lahko mladi vplivali na rezultate postopke odločanja, v katerega jih vključite.

VPLIV

Lastništvo rezultatov zagotovite z vplivom na odločitve, ki jih je treba sprejeti.

INFORMACIJE

Uporabite ciljne informacije, ki so razumljive za mlade ter predstavljajo različna in morebitna nasprotujoča si stališča o temi, o kateri se bo razpravljalo.

NEVTRALNOST

Upravljanje participativnega postopka mora biti nepristransko in odprto za različne udeležence in mnenja.

ORGANIZACIJA

Nadzirajte organizacijo projektnih dejavnosti, ki se izvajajo osebno in na spletu.

SVETOVANJE

Dajte mladim priložnost, da medsebojno razpravljajo o različnih potrebah, željah in priložnostih ter če to dopuščajo čas in sredstva, z različnimi interesnimi skupinami, strokovnjaki in nosilci odločanja.

ŠTIRI FAZE ePARTICIPACIJE MLADIH

V naslednjih štirih poglavjih vam bodo smernice OPIN pomagale izkoristiti vse prednosti, ki jih ponujajo projekti eParticipacije mladih. Poglavja vas vodijo skozi različne korake projekta participacije mladih. Nekateri nasveti in triki se uporabljajo za participativne postopke na splošno, medtem ko drugi obravnavajo zlasti eParticipacijo mladih.

Pred branjem nasvetov in trikov smernic OPIN je pomembno upoštevati, da je eParticipacija le en gradnik vašega projekta. Prvič, projekt eParticipacije ni namenjen samo vzpostavitvi funkcij spletne udeležbe: obstaja več gradnikov, ki obkrožajo ali so sestavni del postopka eParticipacije. Te gradnike bi morali oblikovati ali pred postopkom eParticipacije,

med njim ali po njem, da bi bil vaš projekt uspešen. Drugič, projekt eParticipacije ni nikoli dejavnost, ki bi bila osamljena. Je del večjega političnega postopka, ki ga lahko ali pa ga ne morete nadzirati ter o katerem bi morali biti tudi dobro obveščeni. Šele potem lahko zasnujete projekt, ki je ustrezen in prinaša pomembne rezultate, ki jih je dejansko mogoče za nekaj uporabiti.

Logika za strukturo smernic OPIN

Smernice OPIN so kronološko strukturirane v naslednjih štirih fazah projekta:

Idejna faza

Osnova te faze je oblikovati projekt eParticipacije in pridobiti pomoč nosilcev odločanja.

Faza priprave

V tej fazi gre za konkretizacijo ideje o projektu in njegovih podrobnostih.

Faza participacije

Do zdaj bi moral biti vaš projekt podrobno pripravljen, zato se ta faza dejansko izvaja v praksi.

Faza rezultatov

Ključni namen te faze je, da se upoštevajo rezultati vašega projekta eParticipacije.

V praksi se bo ta kronološka struktura najverjetneje izpodbijala, saj se različne faze pogosto prekrivajo. Enako velja za nasvete in trike za boljšo in večjo eParticipacijo mladih, ki spadajo v različne faze. Medtem ko razmišljate o vseh temah, predstavljenih v smernicah OPIN, bi moral biti vaš projekt v dobrih rokah.

IDEJNA FAZA: OPREDELITE SVOJ PROJEKT

Pogosto je vablivo vso svojo energijo in vire osredotočiti na izvajanje dejanskih participativnih dejavnosti. Čeprav je to očitno tudi pomembno, je treba še veliko postoriti, preden boste tako daleč.

Zgodnja faza participativnega projekta je pogosto zmotno podcenjena in ima prenizko ovrednoteno prednostno nalogo. To je resnična škoda, ker je treba v tej fazi načrtovati in razviti celoten projekt. Če je v tej fazi dovolj skrbnosti in razmisleka, se je mogoče pozneje izogniti velikim težavam. Če imate jasno sliko o cilju projekta in učinkih, ki jih želite doseči že od vsega začetka, bo verjetno vložek med celotnim projektom veliko večji. To bo povečalo vašo verjetnost za uspešno doseganje ciljev projekta.

V tem poglavju je nekaj nasvetov in trikov, ki bodo vašemu projektu omogočili dober začetek.

Manifest: participacijo vzemite resno!

Ste res pripravljeni dovoliti, da mladi vplivajo na odločitve, pri katerih jih povabimo, da jih pomagajo sooblikovati in/ali jih sprejeti? Če lahko na to vprašanje odgovorite preprosto z »da!«, ta odstavek preskočite. Če ste v dvomih, berite naprej.

Nikoli ne postavite vprašanja, na katerega ne želite odgovora! Ko imate odgovor, ga morate poskusiti uporabiti in upoštevati pri postopku odločanja. Če to dejansko ni vaš namen, ne smete izgubljati časa in truda mladih udeležencev.

eParticipacija mladih ni primerna, če...

- projekt pripravljate, ker želite predavati mladim in jih prepričati, naj delujejo na določen način
- mlade naprošate, naj sodelujejo v postopku odločanja, vendar pa nimate načrta kako bi ta prispevek vplival na odločitve
- projekt oblikujete, ne da bi upoštevali, kaj bo pritegnilo mlade, s katerimi želite sodelovati
- prosite za velik vložek, na koncu pa porabite ves čas, da ga analizirate, namesto da bi ga upoštevali.

Vodilno načelo projekta eParticipacije mladih

Pred nadaljnjim branjem si zapomnite ta nasvet:

Mladi naj ostanejo v središču tega, kar počnete!

To pomeni, da morate pri odločanju o projektu mlade vedno vključevati in upoštevati njihove vidike. Priporočamo vam, da vas ta nasvet vodi v vseh fazah vašega projekta. To bo povečalo vaše možnosti za vzpostavitev uspešnega projekta, ki bo pritegnil mlade.

Bodite jasni in iskreni v svojem(ih) namenu(ih) od samega začetka

Prvo vprašanje, ki si ga postavite:

- Zakaj želite začeti projekt?
- Zakaj naj bi bili mladi vključeni vanj?

Če ste že projektna skupina, je zelo pomembno, da vsak član skupine enako razume dejanski namen. Ko dosežete skupno razumevanje namena, ga zapišite. Pozneje v postopku se lahko vrnete k njemu, če je težko ostati osredotočen.

Da bi pravilno opredelili namen projekta, morate razumeti in prikazati postopek odločanja, v katerega želite, da mladi posežejo. Lažje bo oblikovati projekt eParticipacije na kraju samem, če veste, kje točno v postopku so nosilci odločanja. Po navadi tega ne morete nadzorovati, vendar poskusite posredovati čim prej!

Primer postopka odločanja

Posvetovalni postopek v danski občini – možnosti za posredovanje s postopkom eParticipacije

1

Uprava pripravlja primer o prihodnjem stanovanjskem projektu za mlade.

2

Neobvezna participacija državljanov ali dialog z interesnimi skupinami in strokovnjaki – **Sodelujte!**

3

Uprava pripravi priporočilo za mestni svet.

4

Mestni svet prvič obravnava zadevo in sprejme odločitev o izvedbi posvetovalnega postopka.

5

Posvetovalni postopek – **Sodelujte!**

6

Uprava pripravi priporočilo za mestni svet. Odzivi posvetovanja so vključeni v priporočilo.

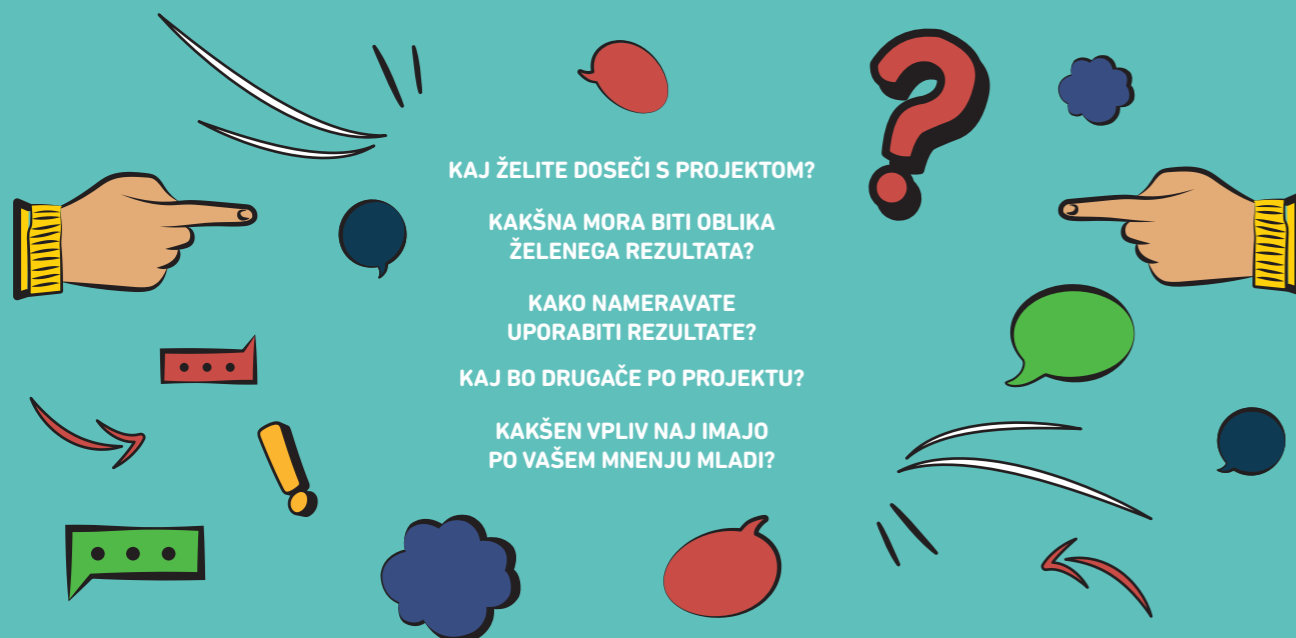
7

Mestni svet ponovno obravnava zadevo in sprejme končno odločitev o prihodnjem stanovanjskem projektu za mlade v občini.

Postavite realne cilje za svoj projekt

Zastavite si naslednje vprašanje: Kaj želite doseči s projektom? V celoti je to povezano z vplivom. Kolikor jasneje in bolj realistično lahko te cilje opredelite, tem lažje boste uspešno opisali potrebne korake projekta in dosegli želeni končni rezultat.

Upamo, da vam bodo ta vprašanja pomagala opredeliti jasne in konkretne cilje:

Ne pozabite, da lahko vpliv pomeni veliko stvari – in ne vedno nekaj, kar je mogoče preprosto izmeriti! Ne mislite, da imajo udeleženci vpliv le, če jim je podeljena izključna pristojnost odločanja. Veliko pogosteje vpliv pomeni prispevanje v obliki idej, priporočil in mnenj, ki jih lahko upoštevajo tisti s pooblastilom za odločanje. Težji del participativnega projekta je zagotoviti, da se rezultate natančno upošteva. Ne skrbite – te pomembne teme bodo obravnavane v naslednjih nasvetih in trikih OPIN!

Bodite jasni glede svoje vloge

Nevtralnost in nepristranskost sta potrebni za sposobnost izvajanja metodološko ustreznih participativnih postopkov. Kot posrednik v postopku eParticipacije mladih bi morali delovati kot »pošteni posrednik« in ne le iskati določen rezultat. »Pošteni posrednik« je nepristranski mediator.

Kot pošteni posrednik bi morali biti nepristranski v očeh mladih in tudi nosilec odločitev. Če vas mladi vidijo kot povezane z nosilci odločitev ali obratno, ne morete delovati kot pošteni posrednik in morate potem zaprositi nekoga drugega, da vodi postopek. Kljub temu pa lahko pošteni posrednik in zagovornik participacije mladih pri političnem odločanju še vedno sodelujeta. Dokler seveda lahko enako poslušate vse strani in vključite njihova stališča.

Učite se iz izkušenj drugih z eParticipacijo mladih

Pri konkretizaciji in oblikovanju projektne ideje je zelo uporabno, da se učite iz podobnih projektov. Mogoče je vaša sosednja občina ali druga organizacija, podobna vaši, pravkar končala projekt. Stopite v stik z njimi in jih prosite, naj svoje izkušnje delijo z vami. Ta izmenjava izkušenj bi lahko usmerila pozornost na vprašanja, ki so lokalno specifična in zato v smernicah OPIN niso obravnavana.²

Na tej stopnji se morate tudi odločiti, ali boste projekt izvedli sami ali boste potrebovali svetovanje (zunanjih strokovnjakov za izvedbo projekta ali vsaj za izvedbo posameznih delov. V nekaterih primerih to seveda ni vaša odločitev. Toda če je, je tukaj nekaj vprašanj, ki jih je primerno upoštevati:

2 Prav tako se lahko pridružite pogovoru v skupini Facebook »eParticipation«.

Vprašanja	Prednostni odgovori
Ste motivirani in navdušeni nad načrtovanjem projekta eParticipacije mladih?	DA
Ali resnično verjamete v pomembnost vključevanja mladih v postopke odločanja?	DA
Ali sodelujete pri odločitvah?	NE
Ali imate dovolj delovnih ur, ki jih lahko vi (in vaša skupina) namenite načrtovanju projekta? ³	DA
Ali imate v svoji skupini potrebna znanja za načrtovanje in upravljanje projekta od A do Ž? ⁴	DA
Ali imate proračun za zaposlovanje strokovnih sodelavcev?	Če se vaši odgovori (skoraj) ne ujemajo z zgoraj navedenimi prednostnimi odgovori, boste potrebovali proračun za najem pomoči.

Če se vi ali vaš nadrejeni odločite, da potrebujete svetovanje, vam bodo partnerji Euth projekta z veseljem pomagali!⁵ Imamo ogromno mrežo sodelujočih strokovnjakov po vsej Evropi in zunaj nje ter vas lahko povežemo s svetovalci v vaši državi.

Spoznajte svoje mlade udeležence

V tej fazi projekta morate tudi razmisliti o tem, kdo bi morali biti udeleženci. Da bi se odločili glede tega, si oglejte naslednje:

KDO IMA NEPOSREDEN ALI POSREDEN DELEŽ PRI ODLOČITVAH, KI JIH JE TREBA SPREJETI?

KDO NEPOSREDNO ALI POSREDNO VPLIVA NA ODLOČITVE, KI JIH JE TREBA SPREJETI?

Naslednje zelo pomembno vprašanje, ki ga je treba upoštevati, je, ali mora skupina mladih udeležencev zastopati vse mlade v vaši občini. S predstavniško uravnoteženo skupino mladih, ki sodelujejo v vašem projektu, bodo rezultati bolj politično legitimni. Nosilci odločitev največkrat jemljejo vaše rezultate resneje, če lahko rečete, da oni predstavljajo glasove mladih v občini. Predstavnništvo je pomemben gradnik demokracije. Vendar pa prizadevanje za predstavnništvo prinaša zahteve glede vašega pridobivanja mladih. Več o tem pozneje!⁶

Poleg tega želite »mlade imeti v središču tega, kar počnete«. Zato morate imeti jasno sliko o tem, kdo so mladi udeleženci. Bolje kot poznate mlade udeležence, tem lažje boste pripravili in izvajali projekt, ki jih resnično nagovori. Morda se zdi precej preprosto, vendar izkušnje kažejo, da pobudniki projektov participacije mladih včasih pozabljajo, da mladi niso homogena skupina. Ne, obstaja veliko različnih vrst mladih, zato so morda potrebna različna prizadevanja, da bi pritegnili njihovo pozornost. Rečeno poenostavljeno, 15-letniki imajo na splošno druge interese kot mladi v poznih dvajsetih letih. Skratka, ciljno usmerjena prizadevanja so nujno potrebna, da bi uspeli s svojo pobudo!

3 Da bi lahko odgovorili na to vprašanje, je koristno, da si ogledate Varna sredstva za vaš projekt.

4 Preverite *Postavitev izjemne projektne skupine* ter se seznanite s spretnostmi, potrebnimi za načrtovanje in vodenje projekta eParticipacije mladih.

5 <https://opin.me/sl/help/service-and-consulting1/>

6 Oglejte si nasvet *Zaposluje mlade udeležence*.

Opredelite (potencialne) podpornike s pooblastili za odločanje

Naslednje vprašanje, ki si ga postavite, je: Čigavo podporo potrebujete za to, da bo vaš projekt zanesljiv in bo dosegel svoje cilje?

Seznam možnih virov za projektno idejo je seveda neskončen. Vendar je vprašanje, ki deli projektne ideje v dve skupini, ali imate na svoji strani podpornike s pooblastili za odločanje ali ne. Če delate v javni upravi, recimo občini, bi morda projekt lahko začel mestni svet in vas prosil, da ga uresničite. Odgovor na vprašanje je nato preprost. Čeprav imate že od samega začetka pooblastilo za odločanje za projekt, je še vedno zelo pomembno, da določite, kdo so vaši resnični podporniki. Najverjetneje niso vsi v mestnem svetu glasovali za uresničitev projekta. Z drugimi besedami, opredeliti morate »prijatelje« in »sovražnike«. Potem veste, na čigavo podporo se lahko zanesete in koga si morate pridobiti.

Za projektne ideje, ki še nimajo podpornikov s pooblastilom za odločanje, je tukaj nekaj nasvetov za spremembo te situacije. Ko boste sestavili pregled o tem, čigavo podporo potrebujete, se morate srečati s podporniki, jim predstaviti idejo in jih prepričati, da se zavzamejo za vaš projekt. Če je težko dobiti dostop do potencialnih podpornikov, uporabite svojo mrežo. Mogoče poznate nekoga, ki pozna nekoga, ki dela v uradu župana. Potem prosite to osebo, naj vam pomaga organizirati srečanje z županom. Druga možnost, da pridobite pozornost nosilcev odločanja je, da napišete krajši članek v lokalnem časopisu ali se udeležite javne politične prireditve, na kateri se lahko predstavite in na kratko izrazite svojo idejo.

Nagovarjanje nosilcev odločanja: Kako jih pridobiti

Poudariti potencialne prednosti postopka eParticipacije mladih

- Izkušnje mladih iz tega, da so del postopka odločanja, bodo poskrbele, da bodo razmišljali o aktivnejšem državljanstvu. Izkušnje bodo verjetno omogočile, da bodo bolj politični aktivni.
- Srečali in spoznali boste mlade (bodoče) volivce.
- Če upoštevate mnenje mladih, bodo končni rezultat bolj odločne, zakonite in sprejemljive odločitve.
- Zaradi vključenosti v odprt in pregleden postopek odločanja se bo povečalo zaupanje mladih v vašo organizacijo.
- Participativne dejavnosti lahko pritegnejo pozornost tiska. Nič ni boljšega od pozitivnega tiska!
- **In poskušajte dati čim konkretnejše primere!** Na primer predstavite lahko uspešne zgodbe organizacij, podobnih vaši, da bi prikazali prednosti uspešnega postopka eParticipacije mladih. Dajte nosilcem odločanja občutek »Tudi jaz si to želim«.

Če je popolnoma nemogoče ljudi s pooblastilom za odločanje prepričati, da bi podprli vaš projekt, ugotovite, zakaj je tako. Trije glavni rezultati te analize so pogosto naslednji:

1. MOŽNOST:

Ni volje, da bi mladim dovolili vplivati na odločitve. Potem se morate boriti vi! Če nimate neposrednih povezav na stopnji odločanja, poskusite skleniti zavezništvo z vpletenimi interesnimi skupinami, ki lahko predstavijo rezultate nosilcem odločanja.

2. MOŽNOST:

Obstaja volja, vendar ne podpirajo vaše ideje. Potem bi jo morali ponovno oblikovati in slediti temu, kar je mogoče. Ponovno analizirajte postopek odločanja. Morda ste napačno razumeli kako poteka in ste poskušali poseči na napačen način.

3. MOŽNOST:

Odnehajte. Včasih se samo izkaže, da gre za napačen čas in kraj. Namesto tega porabite svojo energijo za iskanje nove priložnosti za projekt eParticipacije mladih.

Ko imate podporo nosilcev odločanja, z njimi sklenite pogodbo. Pogodba je lahko odstavek, ki ga vključite v javno različico opisa projekta. V tem odstavku je treba čim natančneje navesti, kako bodo nosilci odločitev uporabili rezultate projekta. Pogodba je način za zagotovitev, da nosilci odločitev ne bodo kršili obljube, da bi mladim omogočili vpliv na postopek odločanja.

Zagotovite si sredstva za svoj projekt

Brez denarja ni projekta! Tudi če vašo organizacijo vodijo prostovoljci, je skoraj nemogoče projekt izvajati brez stroškov.

Zagotavljanje sredstev je zelo specifičen izziv. Zelo koristen način za začetek je, da se obrnete na svoj nacionalni svet za mlade »Svet Vlade RS za mladino« (informiranje). Ta ima strokovno znanje pri svetovanju o teh zadevah in nihče ne pozna bolje okolja za udeležbo mladih v vaši državi.⁷ Drug način za zagotovitev sredstev je priprava zahtevka za fundacije ali programe, ki financirajo projekt za participacijo mladih. Oglejte si na primer programe Erasmus+⁸ in Evropske mladinske fundacije⁹, da vidite, ali se vaš projekt ujema s katerim od njihovih letnih razpisov. In nazadnje, če bi javna uprava posebej zaprosila za vaš projekt ali ga odobrila, bi lahko izpostavili, da naj poiskusijo v svojem proračunu poiskati denar za kritične stroške projekta.

⁷ Nacionalni svet za mlade (informiranje) lahko poiščete tako, da pregledate sezname članov Evropskega mladinskega foruma (<http://www.youthforum.org/about/member-organisations>) ali ERYICA – Evropska agencija za mladinsko informiranje in svetovanje (<http://eryica.org/page/member-organisations>)

⁸ <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>

⁹ <http://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation>

Ko si zagotovite sredstva za svoj projekt, morate pripraviti proračun – ali spremeniti različico, ki ste jo morda že naredili, če ste zaprosili za sredstva prek programa. Pri tem je program Excel vaš najboljši prijatelj. Število različnih proračunskih postavk in stopnja podrobnosti, ki ju morate uporabiti, sta odvisna od vašega vira financiranja. Vedno upoštevajte proračunska pravila ponudnika financiranja! Vendarso osnovne proračunske postavke praviloma

stroški za plačo in stroški za blago. Ko imate jasno predstavo o razpoložljivem proračunu, boste veliko lažje oblikovali realističen postopek eParticipacije. Na primer, ko poznate proračun za blago, bo to načelo vodilno pri odločanju o številu in obsegu osebnih participativnih dejavnosti. Enako velja za proračun za plačo. Ta proračun vam bo pomagal oceniti število delovnih ur, ki jih lahko dodelite za načrtovanje in izvajanje različnih projektnih dejavnosti.

Upoštevajte, da proračun ni stabilen dokument. Proračun prilagodite, kadar koli se spremeni vaš projektni načrt – vedno mora biti posodobljen.

Oblikuje postopek svojega projekta od A do Ž

Zdaj bi morali imeti jasno predstavo o namenu svojega projekta, vplivu, ki ga želite doseči z njim, in razpoložljivem proračunu. To pomeni, da ste pripravljeni grobo opisati postopek od A do Ž, ki bi se seveda moral vključiti v postopek odločanja.

Dobro izhodišče je kratek opis, ki obsega 2–3 strani. V ta opis lahko vključite:

OZADJE PROJEKTA

PROJEKTNO IDEJO IN CILJE PROJEKTA

METODO

PRORAČUN

ČASOVNICO

V časovnici opišite dejavnosti, ki jih morate izvesti, da bi dosegli ciljno črto – osebne in spletne aktivnosti – in kdaj bodo izvedene. Na tej stopnji je že dobro, da se obrnete na orodje, ki je v pomoč pri izbiri pravega procesa participacije.¹⁰ Tako dobite idejo o spletnih shemah in funkcijah postopka, ki so na voljo na OPIN. Za navdih pri osebnih metodah priporočamo, da si preberete katalog akcij »Engage2020«, ki je interaktivni katalog metod za participacijo javnosti.¹¹ V **Fazi priprave** vam bomo zagotovili več nasvetov in trikov za oblikovanje ustreznega participativnega postopka, zato podroben opis metod na tej stopnji ni potreben.

Pri oblikovanju postopka upoštevajte proračun! Nesmiselno je načrtovati zelo dolgotrajen in drag postopek, če je vaš proračun zelo omejen. Čas je denar, zatoato je zelo koristno, da podrobno določite proračun in sredstva dodelite različnim dejavnostim. Potem boste vedeli, koliko delovnih ur lahko porabite za načrtovanje, recimo, začetka projekta. Takšen podroben pregled bo zmanjšal tveganje, da bi presegli proračun.

To je samo vaš začetni osnutek projekta. Še vedno bi ga morali biti pripravljeni spremeniti (in ne pozabite ustrezno posodobiti svojega proračuna!), saj je zdaj čas, da mlade udeležence in podpornike seznanite s pooblastilom za odločanje in jih zaprosite za povratne informacije o začetnem osnutku projekta.

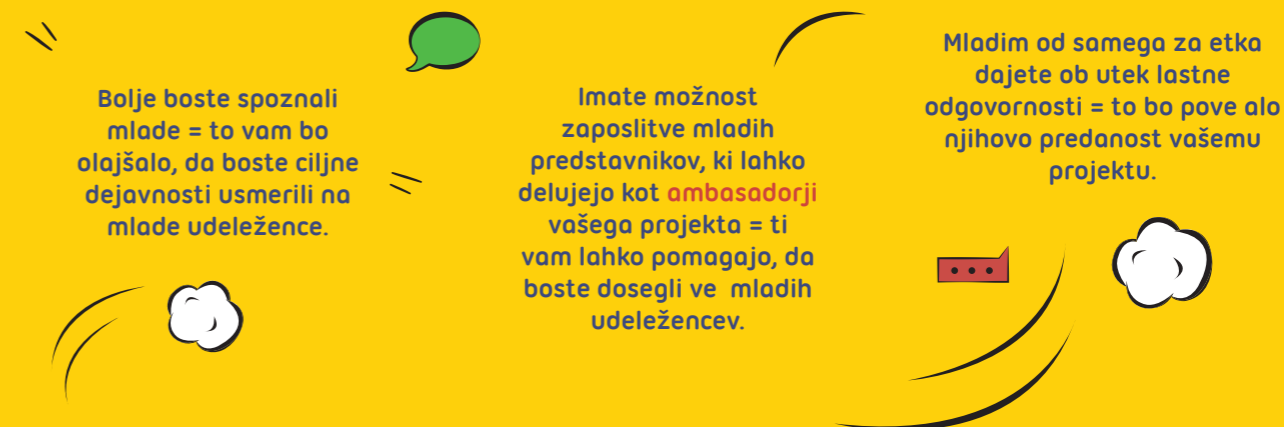
¹⁰ Za dostop do orodja za pomoč pri izbiri pravega procesa participacije, morate svojo organizacijo registrirati v OPIN. Na spletnem mestu: <https://opin.me/sl/start-your-project/> lahko preizkusite različne funkcije OPIN in preberete več o postopku registracije.

¹¹Katalog Engage2020 Action Catalogue je na voljo tukaj: www.actioncatalogue.eu

Vključite mlade v svojo projektno idejo

Ko imate pripravljen začetni osnutek svojega projekta, lahko organizirate srečanje s predstavniki skupine mladih, ki ste jih že prej določili. Na njih bi morali preizkusiti začetno idejo o projektu, jim dovoliti, da jo izpodbijajo, in zaprositi za njihov vložek. To je način, kako se izogniti neupravičeni zamisli in namesto tega razviti projekt, pri katerem bi mladi dejansko sodelovali, ko se bo uresničeval.

Tako srečanje skriva več potencialnih prednosti:

Zelo veliko lahko dosežete, če se s temi mladimi predstavniki nenehno srečujete tekom projekta, kadar koli potrebujete znanje s področja notranjih informacij. Eden od načinov formalizacije teh sestankov je ustanovitev usmerjevalnega odbora. Obstaja več metod za pridobivanje teh mladih predstavnikov.

Na primer, izvedete lahko javni razpis, tako da lahko zainteresirani mladi zaprosijo za članstvo, ali pa se združite z lokalnimi študentskimi sveti. Za več navdiha za pridobivanje mladih glejte **Fazo priprave!**

Povabite nosilce odločitev na krov

Idejo bi morali preizkusiti tudi s podporniki s pooblastilom za odločanje in jim dati možnost, da zagotovijo povratne informacije. Na tej stopnji jih morda še vedno prepričujete, naj podprejo projekt. Če boste (potencialne) podpornike povabili, da skupaj z vami in mladimi od samega začetka ustvarjajo projekt, si boste izboljšali možnosti za doseganje vaših ciljev. To jim bo dalo občutek lastne odgovornosti, če se bodo počutili vključeni in poslušani – in to ima lahko na koncu pomemben učinek. Čutiti morajo, da je projekt toliko njihov, kot je vaš. Podporniki s pooblastilom za odločanje so tisti, ki lahko zagotovijo vpliv, za katerega si prizadevate za mlade.

Ko imate enkrat ob sebi podpornike, se morate potruditi, da tam tudi ostanejo. To pomeni, da so nenehno vključeni in obveščeni o razvoju projekta. Tudi vaši podporniki bodo imeli pomembno znanje o prihajajočih političnih odločitvah, ki jih je potrebno sprejeti, ali drugih pomembnih dogodkih, tako da lahko svoj projekt ustrezno načrtujete. Če se odločite povabiti nosilce odločitev, da bodo del usmerjevalnega odbora, je pomembno, da so zastopana različna mnenja, tako da bo projekt čim bolj uravnotežen. Če na primer delate s politiki, bi morali povabiti predstavnike levičarskih in desničarskih strank. Če sodelujete z interesnimi skupinami, ne morete povabiti samo predstavnikov nevladnih organizacij – vključiti morate tudi druge vrste organizacij.

Posodobite osnutek svojega projekta

Zdaj bi morali upoštevati dragocen prispevek, ki ste ga prejeli od mladih in nosilcev odločanja. Če ste svoj opis projekta spremenili in ga podrobneje opredelili, ga pošljite mladim predstavnikom in nosilcem odločanja. Ali še bolje, organizirajte novo srečanje. Zato obstajata dva glavna razloga: prvič, zagotavlja preglednost v postopku,

in drugič, obe skupini bosta verjetno videli, da ste ju poslušali. To bo znova okrepilo njihov občutek lastne odgovornosti do projekta, kar se bo po vsej verjetnosti na koncu izplačalo. Torej, še naprej vključujte mlade predstavnike in nosilce odločitev in jim svetujte v vseh fazah projekta!

V vsako fazo projekta vključite vrednotenje (evalvacijo)

Pogosto se vrednotenje izvaja le ob koncu projekta. Vendar pa je lahko zelo dragoceno, da se po vsaki fazi projekta porabi nekaj časa za vrednotenje in po potrebi prilagodi izvirne načrte. To še zlasti velja, če bo projekt trajal dlje časa.

Glavna vprašanja, ki si jih morate postaviti vi (in vaša skupina), so: Kaj je šlo dobro? Kaj bi bilo mogoče narediti drugače? Zapišite si, kaj ste se naučili, in to upoštevajte, ko na koncu projekta ocenite celoten postopek od A do Ž. Te izkušnje predstavljajo zelo dragocene vpoglede. Ko boste naslednjič organizirali podoben projekt, se učite iz svojih uspehov in napak ter jih delite z drugimi, ki načrtujejo izvedbo projekta eParticipacije mladih.

Seveda morate po participativnih dejavnostih vključiti tudi vrednotenje z mladimi udeleženci. Za več informacij v zvezi s tem si oglejte **Fazo participacije!**

FAZA PRIPRAVE: PRIPRAVITE SVOJ PROJEKT

Ta faza je prvi korak pri uresničevanju projekta, ki ste ga v grobem zasnovali v idejni fazi. Faza priprave je pogosto najbolj zamudna, zato poskrbite za dovolj časa, tako da boste imeli vse pripravljeno za fazo udeležbe.

Skratka, v idejni fazi je šlo za to, da svoj projekt oblikujete na privlačen način za mlade in da pridobite podporo nosilcev odločanja. Zdaj je čas, da projektno idejo konkretizirate in jo podrobno opredelite, tako da boste lahko dosegli svoje cilje.

Ustanovite izjemno projektno skupino

Ključ do edinstvenega projekta eParticipacije je strokovna in zavzeta projektna skupina. **Vodja projektne** skupine je vodja projekta, ki bi moral videti veliko sliko, uskladiti vse projektne naloge in zagotoviti, da vsak član skupine izpolnjuje roke in upošteva proračun. Zato je sposobnost izvajati več stvari hkrati odločilna za odličnega vodjo projekta.

Vendar pa samo sposobnosti vodenja projekta niso dovolj:

Pristojnosti, ki bodo koristne za vzpostavitev uspešnega projekta eParticipacije mladih:

MOČNO VODENJE PROJEKTA IN ORGANIZACIJSKE SPOSOBNOSTI

DOBRE MEDOSEBNE SPOSOBNOSTI

MOČNE KOMUNIKACIJSKE SPRETNOSTI

ODLIČNE SPOSOBNOSTI UPRAVLJANJA

IT-SPRETNOSTI

ZNANJE O OBLIKOVANJU SODELUJOČIH PROJEKTOV

ZNANJE O POSTOPKIH ODLOČANJA

V REŠITEV USMERJEN PRISTOP

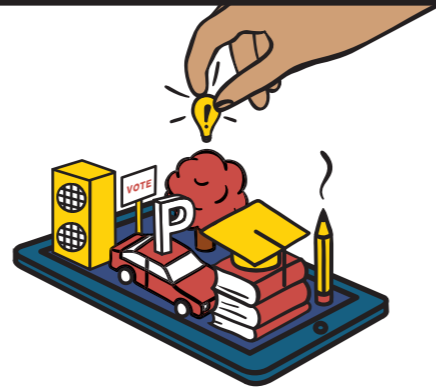
USTVARJALNI UM

V nekaterih primerih ima posamezna oseba vse navedene kompetence. Kljub temu pa je vedno priporočljivo imeti vsaj en posvetovalni odbor. Oseba, ki deluje kot »odmevnik« javnega mnenja, lahko usmeri vašo pozornost na stvari, ki ste jih spregledali, ter vam daje nove ideje za premagovanje ovir in tako naprej. V vsakem primeru boste, vsaj med osebnimi dejavnostmi, potrebovali pomoč sodelavcev, saj ne morete hkrati biti na več mestih. Kljub vsemu ni najpomembnejše dejansko število članov skupine, ampak, ali imajo v skupini vse potrebne kompetence. Če je vaša skupina sestavljena iz več kot ene osebe, je pomembno, da se redno srečujete, tako da so vsi obveščeni glede najnovejšega razvoja projekta.

Če je vaš proračun omejen in potrebujete dodatno pomoč, lahko razmislite o pridobivanju prostovoljcev. Biti del organizacijske skupine je dober način zlasti zato, da se mladi srečajo z novimi ljudmi, da se zanimajo za politiko in razvijajo nove sposobnosti, ki jih lahko vključijo v svoj življenjepis. Vendar pa ne pozabite, da prostovoljna pomoč ni vedno tako zanesljiva kot plačana.

Razmislite o obliki vaših rezultatov

Preden oblikujete svoj participativni postopek in izberete svoje metode, je zelo pomembno, da imate jasno predstavo o tem, kakšne oblike naj bodo vaši končni rezultati. Tukaj je zelo pomembno, da poslušate želje nosilcev odločanja. Če so izrazili željo po 10 najboljših priporočilih mladih in jim vi ponudite katalog z več kot sto zamislimi, so možnosti, da nosilci odločanja dejansko upoštevajo rezultate, zelo nizke.

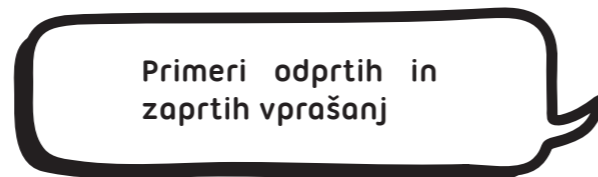
Mogoče pa je, da je predhodni rezultat idejni katalog, ki se v naslednjih korakih projekta spremeni v priporočila. To je tudi nekaj, kar morate upoštevati pri oblikovanju svojega postopka: Katere rezultate je treba posredovati naslednji dejavnosti projekta?

Upoštevajte tudi količino podatkov, ki jih potencialno lahko ustvari vsak korak participativnega postopka. Zadnja stvar, ki jo želite je, da porabite ves čas za zbiranje in analiziranje podatkov. Zato razmislite o iskanju rešitev za zbiranje podatkov na najbolj strukturiran in uporaben način.

Postavite ustrezna vprašanja v pravem vzdušju

Za pridobitev koristnih odgovorov morate postaviti uporabna vprašanja; pri tem gre za to, da vprašanja pravilno oblikujete. Ta naloga pogosto traja dlje, kot bi lahko pričakovali, ker je zelo težko oblikovati uporabna vprašanja. Po eni strani morajo biti vprašanja mladim razumljiva in zanimiva, po drugi strani pa morajo posredovati rezultate za želeni cilj. Naš najboljši nasvet je, da čim prej pripravite osnutek vprašanj in ne čakate na zadnje minute. Preizkusite osnutke vprašanj v svoji skupini in po možnosti tudi z mladimi in tistimi, ki sprejemajo odločitve, ter nato uporabite njihove povratne informacije, da jih spremenite. Ta vaja bo najverjetneje ponavljajoča se naloga, vendar je vaš čas na koncu dobro porabljen.

Na splošno obstajata dve vrsti vprašanj: odprta in zaprta. Vaš želeni cilj odloča o vrsti vprašanja, ki ga morate postaviti. Odprta vprašanja vam ponujajo kakovostne vpogleda, medtem ko zaprta vprašanja po navadi vsebujejo odgovora da in ne. Obe vrsti vprašanj imata prednosti in slabosti. Na primer, odprta vprašanja lahko ustvarjajo veliko količino podatkov, medtem ko nam pri zaprtih vprašanjih morda ne uspe zajeti vseh odtenkov.

ODPRTA VPRAŠANJA:

Kaj menite o predlogu za izgradnjo nove mladinske hiše v vašem mestu?

Kako bi porabili proračun?

Katere mladinske dejavnosti po vašem mnenju manjkajo v našem mestu?

ZAPRTA VPRAŠANJA:

Ali je platforma OPIN preprosta za uporabo? da/ne

Bi se pridružili športnemu klubu? da/ne

Imate račun na Instagramu? da/ne

Poleg tega morate razmisliti o tem, ali je potrebno mladim osebam postaviti določeno vprašanje osebno ali na spletu. Na primer dvakrat razmislite o razpravljanju o občutljivih temah na spletu. Upoštevajte, da stališča, ki se izražajo na internetu, ostanejo dlje kot mnenja, ki so izrečena osebno. Popolno brisanje nečesa, kar je bilo napisano v spletu, ni mogoče. Torej, ko svoj projekt načrtujete, razmislite, ali je vaša tema pogovora resnično primerna za platformo OPIN ali bi bilo bolje, če bi se o njegovih vidikih pogovarjali na osebem srečanju. Bolj kot je tema občutljiva, tem močnejše je izražanje mnenja.

Za doseganje svojega(ih) cilja(ev) izberite ustrezno(e) metodo(e)

Obstajajo številne metode participacije. Težavna naloga je najti točno tako, ki bo ustrezala ciljem, ki ste jih že opisali. To je lahko težavno, vendar vam bo pri tem pomagalo OPIN orodje za pomoč pri odločitvi za najprimernejšo metodo participacije.¹² OPIN orodje za pomoč pri določitvi najprimernejše metode participacije je zasnovano kot vprašalnik, v katerem odgovorite na številna vprašanja. Ko zaključite z vprašalnikom,

vam bo OPIN orodje ponudilo **spletne** participativni postopek, ki ustreza vašim zahtevam projekta. Vendar pa na podlagi izkušenj zelo priporočamo, da med seboj kombinirate spletne metode in metode v živo. Seveda je mogoče vzpostaviti strogo spletni postopek, vendar pa na splošno možnosti za izvedbo uspešnega projekta eParticipacije mladih povečate, ko so osebne in spletne funkcije povezane med seboj.

Spodaj smo opisali dva primera postopka eParticipacije mladih. Prvi postopek je cenejši in dolgotrajnejši v primerjavi z drugim. Tukaj je pomembno poudariti, da dolgotrajni participativni postopek z mnogimi koraki in komponentami ne bi smel biti samoumeven. Več komponent lahko poveča kakovost postopka, vendar pa lahko nastane tudi velika zmeda.

V prvem od dveh primerov postopka se je projekt eParticipacije mladih začel z velikim dogodkom v živo, na katerega so povabljeni mladi, nosilci odločitev, javnost in druge zainteresirane strani. Postopek se nato začne na spletu, kjer so mladi zaproseni, naj predlagajo ideje in nato glasujejo za najbolj priljubljene. Rezultat postopka je ocenjen katalog idej, ki se nosilec odločanja predstavi na tiskovni konferenci.

Drugi postopek sledi iz prvega, vendar sta bila dodana še dva koraka: delavnica, na kateri mladi pregledujejo, razpravljajo in pripravljajo najboljših 10 idej, zbranih na platformi OPIN (glejte primer programa delavnice spodaj) in anketa OPIN, v kateri lahko vsi glasujejo za najbolj priljubljeno (izdelano) idejo. Rezultat, ki je nato predstavljen na tiskovni konferenci, je bolj izpopolnjen katalog z najbolj priljubljenimi idejami.

ZAČETNO SREČANJE V ŽIVO

PLATFORMA OPIN: ZBIRANJE IDEJ

DELAVNICA O FUNKCIJAH OPINA

PLATFORMA OPIN: VPRAŠALNIK

PREDSTAVITEV REZULTATOV NA OSEBNEM SREČANJU

Za navdih za metode v živo priporočamo, da ponovno preberete katalog dejavnosti Engage2020.¹³ Tako kot v orodju za podporo pri izbiri prave metode participacije OPIN izpolnite vprašalnik, katalog dejavnosti pa bo nato predlagal različne metode, primerne za namen vašega projekta.

¹² Za dostop do orodja za izbor najprimernejše metode participacije morate svojo organizacijo registrirati v OPIN. Na spletnem mestu: <https://opin.me/sl/start-your-project/> lahko preizkusite različne funkcije OPIN in preberete več o postopku registracije.

¹³ www.actioncatalogue.eu

Primer programa: Delavnica za predstavitev vseh funkcij OPINa

»MLADINA ODLOČA«: 100.000 EVROV ZA MLADINSKE DEJAVNOSTI V NAŠI OBČINI – KAKO NAJ JIH UPORABIMO?

SOBOTA, 25. NOVEMBER 2017

ČAS	PROGRAM
09.30	REGISTRACIJA IN ZAJTRK
10.00	DOBRODOŠLICA IN UVOD
10.30	PREDSTAVITEV ZBIRKE IDEJ NA OPIN
11.15	PRVI KROG SKUPINSKEGA DELA Osebnostno razmišljanje in pregledovanje ter posodabljanje idej z uporabo metode »Pregled besedila« OPIN
12.45	KOSILO
13.30	DRUGI KROG SKUPINSKEGA DELA Osebnostno razmišljanje in pregledovanje ter posodabljanje idej z uporabo orodja »Pregled besedila« OPIN
15.00	PREDSTAVITEV SKUPINSKEGA DELA
16.00	EVALVACIJA IN PRIHODNI KORAKI PROJEKTA? Spomnite mlade, da glasujejo za svojo najbolj priljubljeno idejo na platformi OPIN z uporabo ankete OPIN
16.30-?	SPREJEM IN PRAZNOVANJE

Ustvarite komunikacijsko strategijo, ki bo javno vidna

Namen komunikacijske strategije je ozaveščanje o vašem projektu. Pogosto to želite iz dveh razlogov:

- 1 pridobiti pozornost mladih, da bi sodelovali pri vašem projektu
- 2 doseči vpliv s svojim projektom

Obveščanje o vašem projektu bo povečalo njegovo prepoznavnost, zaradi katere se bo okrepila predanost tako mladih udeležencev kot nosilcev odločanja.

Pripraviti morate strategijo, ki je usmerjena na vsako od vaših ciljnih skupin. Sestavljanje strategije je lahko zapleteno, vendar je lahko tudi preprosto. Glavne ciljne skupine ste že uvrstili – mlade in nosilce odločitev – zato se morate odločiti samo o glavnih sporočilih, ki jim jih želite poslati, in o načinu, kako jih posredovati. Ustvarjalnost ne pozna meja za to, kako točno je to mogoče. Navajamo nekaj primerov, kot so lahko promocijske nalepke za prenosne računalnike in ključne besede, dogajanja v lokalnih šolah, videoposnetki YouTube z mladimi projektnimi ambasadorji, ki zagovarjajo projekt, projektni letak, intervju v lokalnem časopisu, sporočilo za javnost in tako naprej. Na koncu je kako odvisen od zelenega namena sporočila in razpoložljivih virov.

Poleg mladih in nosilcev odločanja je lahko koristno, da se o svojem projektu pogovorite s širšim občinstvom. Ta prizadevanja bodo povečala ozaveščenost o vašem projektu in potencialno boste pridobili pomembne interesne skupine in morda vam bodo pomagali posredovati vaša sporočila. Če govorimo o interesnih skupinah, bi morali začeti z identifikacijo ljudi in organizacij, ki imajo tudi delež pri odločitvah, ki jih je treba sprejeti, ali mladih e-udeležencev na splošno. Pri tem bi morali razmišljati široko – tako glede različnih vrst interesnih skupin (od velikega podjetja do majhne interesne skupine) in celotnega spektra zanimanja.

Naslednji korak je priprava usmerjenih komunikacijskih prizadevanj. To vključuje izdelavo pregledov različnih načinov komuniciranja, ki jih boste uporabljali za komuniciranje z različnimi ciljnimi skupinami. Glejte spodnji primer kot zgled, ki bi ga bilo mogoče seveda dodelati:

		Načini komunikacije/sporočanja										
		Facebook	YouTube	Instagram	Spletna	Izjave za medije	Lokalni časopis	Delavnice	Platforma OPIN	Projektni letak	Trgovsko blago	Začetek projekta
Ciljne skupine	Mladi	X	X	X				X	X	X	X	X
	Nosilci odločanja	X	X		X	X	X	X	X			X
	Mediji	X	X		X	X	X			X		X
	Splošna javnost	X	X	X			X					X

Pomembno je, da komunikacijo obravnavate kot stalno nalogo, ki poteka v vseh fazah vašega projekta. Mlade, nosilce odločitev in druge interesne skupine stalno obveščajte o razvoju projekta, da boste obdržali njihovo pozornost. Za olajšanje tega opravila priporočamo pripravo podrobnega načrta, v katerem je opisana in načrtovana vsaka komunikacijska dejavnost. Za izhodišče bi morali vzeti časovnico projektnih aktivnosti. Prvo sporočilo, ki bi ga lahko posredovali širši javnosti, je, da, recimo, občina organizira projekt eParticipacije mladih – to pa je zgodba zase! Zelo pomembno je, da začnete čim prej komunicirati o projektu, tako da je že poznan, preden se začne dejanski participativni postopek. Glede kick-offa: organizirate lahko velik začetek projekta, ki prepriča vse, da se udeležijo!

Če vaša organizacija projekta še ni prisotna na družbenih medijih (SoMe), lahko ustvarite račun na enem ali več od teh kanalov. Seveda bi morali izbrati kanal(e), kjer so mladi že prisotni, tako da bodo videli vaše posodobitve in tvite, in upajmo, da jih bodo delili s svojim omrežjem. Če ste ustanovili usmerjevalni odbor z mladimi predstavniki, jih vprašajte, kateri kanali družbenih medijev se najpogosteje uporabljajo, ker je to zelo odvisno od države in starostne skupine. Poleg tega je lahko koristno ustvariti »hashtag« (#) za vaš participativni projekt, da omogočite spletni pogovor o projektu ne le na platformi OPIN, temveč tudi prek različnih kanalov družbenih medijev.

In še zadnja stvar: ko oblikujete svoje komunikacijske izdelke, se prepričajte, da ne kršite avtorskih pravic! Slike, zvočni posnetki in literarna dela so lahko zaščiteni z avtorskimi pravicami. Za več informacij v zvezi s to temo si oglejte licenco Creative Commons.¹⁴

¹⁴ <https://creativecommons.org/>

Kaj je dobro vedeti o mladih in njihovih komunikacijskih navadah?

Kje pridobivajo novice?

Katere kanale družbenih medijev uporabljajo?

Katere kanale družbenih medijev uporabljajo?

Katere naprave najpogosteje uporabljajo?
(npr. pametni telefon, tabli ni ra unalnik in prenosni ra unalnik)

Kako naj dobim odgovore? Za nite spraševati mlade predstavnike!

Mladim zagotovite uravnotežene in lahko dostopne informacije

Razmisliti morate o tem, kdaj in kakšne informacije naj bi mladi udeleženci prejeli, preden se udeležijo projekta in razpravljajo o njem. Odgovori so zelo odvisni od namena vašega projekta. V nekaterih primerih bo zadostoval krajši letak, ki določa kuliso; v drugih primerih je potrebno malo več informacij o ozadju. Primer: Projekt mlade poziva, naj podajo svoje mnenje o politični strategiji glede prihodnjega stanovanjskega projekta za mlade, ki ga pripravlja mestni svet. Da bi pridobili vsebinske in dobro premišljene odgovore, bi morali mladi dobiti uravnotežene informacije, da bi tako razumeli vprašanja, o katerih so lokalni politiki že razpravljali. Toda kaj natančno pomeni »uravnoteženo«? To pomeni, da je treba predstaviti konkurenčne poglede na temo. V gradivu morajo biti opisane prednosti in slabosti različnih možnosti za različne interesne skupine. To je načelo zagotavljanja strokovnega znanja in posrednega strokovnega znanja za obravnavane teme. Pomembno je, da obstajajo dogovori o nesoglasjih, ki so predstavljeni v informativnem gradivu. Da bi to zagotovili, je lahko zelo koristno, da se ustanovi neodvisni svetovalni odbor. To še zlasti velja, če je tema, o kateri naj bi se razpravljalo, politično občutljiva. Seveda bi morala biti uravnotežena tudi sestava svetovalnega odbora. To na primer pomeni, da če povabite politika z leve, morate povabiti tudi politika z desne.

Na splošno bi moralo informativno gradivo mlade približati k skupnemu izhodišču za razprave. To pomeni, da mora biti gradivo enako razumljivo vsem mladim udeležencem. Zato zelo dobro razmislite o obliki informacijskega gradiva in dovolite mladim predstavnikom, da ga pregledajo, preden ga razdelite! Informacij ni treba navesti kot besedilo. Lahko se jih sporoči v kratkem filmu ali podcastu. Če uporabljate besedilo, ga dopolnite s slikami, ki ponazarjajo glavne razloge, ki bi jih mladi morali poznati. Če mladi udeleženci prejmejo informativno gradivo pred razpravo, potem imajo priložnost, da opravijo domačo nalogo in se dobro pripravljene prikažejo na sestanku ali prijavi v OPIN.

Pridobite mlade udeležence

Brez udeležencev ni participativnega projekta. Pridobivanje članov je pogosto ena najzahtevnejših nalog v participativnem projektu – in ni nobenega znaka, da je pridobivanje za spletne participacijske dejavnosti lažje od tiste z osebnim srečanjem. Po navadi ni dovolj, da imate oblikovan vrhunski projekt.

Prva stvar, ki jo morate storiti, je, da pripravite strategijo pridobivanja mladih. Mlade, ki jih želite povabiti k sodelovanju pri projektu, ste že identificirali. V spodnje polje smo vključili izbor metod, ki se v participativnih projektih pogosto uporabljajo. Oglejte si in izberite tiste, ki ustrezajo vašemu projektu in državi.

Predlogi za metode pridobivanja mladih na srečanjih v živo in prek spleta

OSEBNO PRIDOBIVANJE MLADIH

Čeprav se deli vašega projekta dogajajo na spletu, izkušnje kažejo, da je osebno srečanje najboljši način za pridobivanje mladih ter njihovo ozaveščanje o projektu in njihovo zanimanje za projekt. Eden od načinov za to je srečanje in predstavitev projekta mladim tam, kjer že so: na primer v šolah, mladinskih in športnih klubih. Če imate mlade ambasadorje, je lahko koristno, da jih vključite v tovrstne obiske, zlasti če sami niste dovolj mladi. Mladi ambasadorji se zavzemajo za to, da mladi izražajo svoje mnenje in se udeležijo projekta. Druga možnost je, da svoje podpornike s pooblastilom za odločanje zaprosite, naj se vam pridružijo. To bo delovalo kot sporočilo mladim udeležencem, da so nosilci odločanja resnično zainteresirani za poslušanje njihovih mnenj.

UPORABITE PRISTOP MEDSEBOJNEGA SODELOVANJA

Ta metoda je podobna metodi snežene kepe, ki deluje na naslednji način: mladi ambasadorji povabijo k sodelovanju druge mlade iz svojega omrežja, ki nato pridobijo mlade iz svojega omrežja, in tako naprej.

POŠLJITE VABILA

V povezavi z eParticipacijo lahko zveni kot staromodna metoda. Če kljub temu v poštni nabiralnik prejmete vabilo s svojim imenom, se bo prejemnik pogosto počutil nekoliko bolj posebnega in povabilo vzel resneje. Seveda lahko pošljete e-pošto, vendar se vabilo zlahka spregleda v že prepolnem poštnem predalu. Če boste uporabili to metodo, boste seveda morali imeti dostop do seznama naslovov. Še enkrat, dostop in pridobivanje te vrste zapisov sta zelo specifična za posamezne države: v nekaterih državah lahko naslove dobite pri Uradu za civilno registracijo. Druga možnost je nakup naslovov pri podjetju za tržne raziskave.

PRIDOBIVANJE PO TELEFONU

Ta metoda je podobna zgoraj navedeni metodi. Namesto da pošljete vabilo, mlade pokličete.

DRUŽBENI MEDIJI IN SPLETNA STRAN

Mlade lahko povabite, naj sodelujejo v vašem projektu prek spletnih oglasov in odprtih vabil. Tudi vaši mladi ambasadorji imajo lahko tukaj pomembno vlogo, tako da postanejo člani skupine Facebook in podobno, kjer lahko delijo oglase o projektu. Oglejte si tudi namig **Ustvarite komunikacijsko strategijo, ki bo javno vidna!**

Če vaš projekt traja več mesecev, pridobivanje mladih ni enkratna dejavnost. To je nekaj, kar poteka neprekinjeno. Vendar pa se morate v tem primeru odločiti, ali je v celotnem postopku treba ohraniti isto skupino ljudi, kar pa ni nujno potrebno.

Če je za legitimnost vašega projekta pomembno, da udeleženci sestavljajo raznoliko in predstavniško skupino mladih, potem morate zbrati demografske podatke. Vendar pa te zbirke podatkov ni mogoče izvesti na platformi OPIN, saj zahteva le minimalne podatke za prijavo. Torej začnite z branjem namiga **Zasebnost in varstvo podatkov: OPIN je varno mesto!** Ali bi si morali prizadevati za raznolikost (mešanica mnenj in izkušenj) ali predstavništvo (statistični vzorec prebivalstva), je odvisno od tega, kje ste v postopku. Če ste v zgodnjih fazah svojega projekta in ste zbrali rezultate, bi morala raznolikost zadostovati. Če ste v naprednejših fazah svojega projekta in glasujete za, recimo, drugačne možnosti politike, potem bi si morali prizadevati za predstavništvo. V vsakem primeru je metoda izbire udeležencev enaka.

Zbiranje demografskih podatkov je treba izvesti, ko se mladi prijavijo za projekt. Ko poteče rok za prijavo, morate pregledati vse prijave in sestaviti skupino, ki izraža demografsko porazdelitev v okviru vašega projekta (npr. šolsko okrožje, mesto ali regija). Da bi zagotovili, da so izbrani le mladi, ki sodelujejo v spletnih dejavnostih, lahko oblikujete z privatni projekt na OPIN. Več o tem preberite v priročniku za uporabnike OPIN!¹⁵

Primer: Družbeno-demografska merila

SPOL

GEOGRAFSKO OBMOČJE

POKLIC (NPR. ČE PROJEKT VKLJUČUJE MLADE, KI SO KONČALI IZOBRAŽEVANJE)

STAROSTNA SKUPINA

(NPR. 15–20; 21–25 IN 26–30)

STOPNJA IZOBRAZBE

DRUGA MERILA GLEDE KONTEKSTA ALI PROJEKTA

Drug način pridobivanja raznolike skupine mladih je sodelovanje z lokalnimi šolami, športnimi klubi in podobno. To je tudi način, kako pridobiti mlade, ki po navadi pri takih dejavnostih ne sodelujejo.

Poskrbite za praktični del pri osebnih srečanjih

Ta nasvet je precej preprost. Včasih so te enostavnejše naloge tiste, ki jih pozabljate, ko ste popolnoma poglobljeni v vznemirljivem postopku. Vidno nadzorovanje praktične organizacije projektnih dejavnosti je znak profesionalnosti, ki bo prenesen našim mladim udeležencem, nosilcem odločitev in širši javnosti.

Ko ste določili datum dogodka, bi morali rezervirati kraj prireditve. Če je pomembno, da za dogodek dobite določen kraj prireditve, recimo mestno hišo, je morda lažje vprašati, kdaj je na voljo, nato pa se odločiti za datum. Pri rezervaciji kraja prireditve je zelo pomembno, da upoštevate, ali lahko gosti dejavnosti, ki ste jih načrtovali za dogodek. Če ima vaš projekt

politične podpornike, se lahko pogovorite o možnosti, da dogodek izvedete na njihovem delovnem mestu. Prireditve v mestni hiši, parlamentu in podobno ima lahko motivacijski učinek na mlade ter jim dejansko pokaže, da bodo njihovi prispevki prispevali k političnemu odločanju. Morda bi bilo tako tudi lažje prepričati tisk, da se prikaže in obravnava projekt.

Primer kontrolnega seznama osebnih srečanj

- Rezervirajte kraj prireditve.
- Na pripravite sedežni red in načrt prireditve.
- Rezervirajte tehnično opremo.
- Naredite seznam potrebnih materialov za vodenje, kot so predstavitvene kartice in stojalo z listi.
- Izdelajte seznam komunikacijskih in promocijskih gradiv, ki jih je treba razdeliti.
- Dokončajte dogovore z govorniki (npr. politični podporniki ali navdihujoče osebe).
- Organizirajte skupni prevoz do kraja, če ga je težko doseči.
- Poskrbite za gostinske storitve.
- Zaposlite osebe za dogodek.

Tudi če je vaš dogodek dobro pripravljen, se vedno lahko pojavijo nepredvidene situacije. Da bi lahko to obvladali, je vedno boljše večje število zaposlenih kot manjše.

¹⁵ <https://opin.me/sl/help/user-manual/>

Pripravite upravljanje spletne skupnosti

Ključ do uspešnega projekta eParticipacije je dober skrbnik spletne skupnosti. Skrbnikskupnosti je kombinacija varnostnika in prijatelja, ki skrbi, da se vse pravilno deluje. Ko razprava več ni osredotočena na temo, jo usmerite nazaj nanjo. In najpomembneje, ne pustite mladih uporabnikov samih 24 ur. Biti skrbnik spletne skupnosti je potencialno več kot služba od 9. do 17. ure. Vendar pa razumljivo ni mogoče, da ste na spletu dan in noč. Zato se morate, preden začnete svoj projekt eParticipacije, odločiti, kako pogosto boste na voljo na spletu, nato pa to jasno sporočiti mladim udeležencem. Če ne morete biti prisotni zunaj delovnega časa, mlade seznanite, kdaj lahko pričakujejo odgovore.

Za dobro udeležencev morate zelo paziti na to, kaj mladi objavljajo. Odstraniti morate objave, ki razkrivajo osebne podatke ali ne izpolnjujejo kodeksa ravnanja.¹⁶ Če se odločite odstraniti vsebino, seveda obvestite uporabnika.

Kot je bilo že omenjeno, je pomembno razmisliti o tem, kako vaš projekt vpliva na zasebnost vaših udeležencev.¹⁷ Na podlagi teh premislekov bi morali določiti jasna pravila za spletno vedenje v obliki dovoljeno in nedovoljeno. Pri ohranjanju varne spletne participativne dejavnosti lahko zelo pomaga, da organizirate osebno srečanje, ki bo sprožilo spletno razmišljanje. Na takem srečanju lahko pojasnite, kaj je in kaj ni dovoljeno v spletnem dialogu. Mladim udeležencem lahko posredujete tudi znanje, da postanejo dobri spletni razpravljavci. Več o tem v Fazi participacije, kjer si lahko več preberete tudi o vlogi skrbnika skupnosti, odkar je projekt eParticipacije enkrat sprožen!

OPIN priporočila za udeležence, kaj je dovoljeno in kaj ni

MED DOVOLJENO JE VKLJUČENO:

Uporabite psevdonim na platformi OPIN, če ste mladoletnik.
Pogosto spreminjajte svoje geslo.
Upoštevajte druge sodelujoče in objavljajte konstruktivne prispevke.

MED NEDOVOLJENO JE VKLJUČENO:

Izpostavljanje osebnih podatkov o sebi in drugih.
Izražanje nezakonitih, neetičnih in neprimernih pogledov.

Pred začetkom natančno preizkusite postopek eParticipacije

Zelo pomembno je, da vsakdo, vključen v vodenje projekta, pozna platformo OPIN – in še zlasti člani skupine, ki skrbijo za koordinacijo spletnih skupnosti. To se bo zgodilo samo, če dejavno uporabljate platformo ter tako preizkusite vse različne funkcionalnosti in funkcije. Seveda je še zlasti pomembno, da je upravitelj spletne skupnosti super uporabnik. Platforma OPIN ponuja tudi uporabniku prijazne priročnike. Preberite jih, če želite izvedeti več o funkcijah platforme OPIN in vloge uporabnikov!¹⁸

Ko je vaš spletni postopek nastavljen, ga morate preizkusiti. V popolnem svetu bi ga morali vaša projektna skupina in mladi predstavniki preizkusiti in zagotoviti povratne informacije. Razlog za to je dvojen:

- 1 Imate priložnost, da se znebite tehničnih težav. Če nekaj ne deluje, boste imeli čas, da to odpravite. Imate samo en poskus! Če ob začetku postopka nekaj ne deluje, se bodo mladi udeleženci verjetno dolgočasili in ne bodo ponovno sodelovali.
- 2 Vsebino vašega postopka (npr. besedilo in slike) lahko spreminjate, če prejmete manj pozitivnih povratnih informacij od mladih predstavnikov.

¹⁶ Kodeks ravnanja OPIN je na voljo tukaj: <https://opin.me/sl/code-conduct/>

¹⁷ Oglejte si nasvet Postavite ustrezna vprašanja v pravilnem stališču.

¹⁸ <https://opin.me/sl/help/user-manual/>

Zasebnost in varstvo podatkov: OPIN je varno mesto

Upoštevanje predpisov o varstvu zasebnosti in podatkov? Uh, a ni to slišati kot neizgovorljiva beseda? Verjemite nam – to ni!

OPIN je varno mesto. Projekt EUth in Liquid Democracy, ki gostuje in vzdržuje opin.me platformo, izpolnjuje evropsko zakonodajo o varstvu podatkov. Poleg tega je Liquid Democracy v skladu z nemškim zveznim zakonom o varstvu podatkov (BDSG). Ta zakonodaja opisuje, kako nadaljevati zbiranje, obdelavo ali uporabo osebnih podatkov. Na primer, za zagotovitev, da lahko pooblaščen uporabnik sistemov za obdelavo podatkov dostopa do podatkov na svoji ravni avtorizacije ter da osebnih podatkov pri obdelavi, uporabi in po shranjevanju nepooblaščen osebje ne more brati, kopirati, spreminjati in odstraniti.

Če želite, da mladoletniki sodelujejo v vašem projektu, za to potrebujejo privolitev staršev. Mladoletnik je mlada oseba, mlajša od 18 let. Ko se mladoletniki prijavijo na OPIN, s svojo prijavo izjavijo, da se njihovi zakoniti skrbniki strinjajo s sodelovanjem njihovega sina ali hčerke.¹⁹ Upoštevajte, da je mogoče, da se mladoletniki prijavijo na OPIN, ne da bi v to odločitev vključili njihove zakonite skrbnike – vendar ne boste imeli pravne odgovornosti, če se to zgodi. Eden od načinov, kako se izogniti taki situaciji, je, da v svoj projekt vključite starše ali zakonite skrbnike.

Poleg tega svetujemo, da upoštevate ta osnovna opozorila:

- !** OPIN MOČNO PRIPOROČA, DA SVOJIM UDELEŽENCEM, MLAJŠIM OD 18 LET, SVETUJEMO, DA IZBEREJO PSEVDONIM KOT SVOJE UPORABNIŠKO IME NA SPLETU.
- !** ENAKO POMEMBNA JE TUDI OZAVEŠČENOST UDELEŽENCEV, DA NE RAZKRIVAJO OSEBNIH PODATKOV NA PLATFORMI. O TEJ TEMI SE POGOVORITE NA OSEBNIH DOGODKIH IN/ALI O TEM JASNO POROČAJTE NEPOSREDNO NA OPIN-U. SKRBNNO VODENJE SKUPNOSTI/SPLETNO UPRAVLJANJE IN PREVERJANJE OBJAV UDELEŽENCEV SO ŠE DODATNA POMEMBNA SREDSTVA ZA PREPREČEVANJE RAZKRITJA.
- !** MED OSEBNIMI SREČANJI MORATE ZAPROSITI ZA DOVOLJENJE ZA FOTOGRAFIRANJE UDELEŽENCEV. ČE SO UDELEŽENCI MLADOLETNIKI, MORATE V OBRAZEC ZA PRIVOLITEV VKLJUČITI POLJE, TAKO DA LAHKO ZAKONSKI SKRBNIKI DAJO TUDI SVOJO PRIVOLITEV.
- !** ČE ZBIRATE OSEBNE PODATKE O SVOJIH UDELEŽENCIH, JIH NE MORETE DELITI S TRETJIMI OSEBAMI. OSEBNI PODATKI VKLJUČUJEJO VSE, KAR LAHKO IDENTIFICIRA OSEBO. OSEBNE PODATKE MORATE FIZIČNO LOČITI OD INFORMACIJ, KI STE JIH ZBRALI MED PROJEKTNIMI DOGODKI.

Če ste kadarkoli v dvomu, ali je vaš projekt skladen z zakonom ali imate vprašanja o varstvu podatkov, se obrnite na svoj nacionalni organ za varstvo podatkov.²⁰ Vedno je bolje upoštevati zakon, ko gre za zasebnost in varstvo podatkov!

¹⁹ Oglejte si 3. točko politike zasebnosti OPIN: <https://opin.me/sl/privacy-policy/>

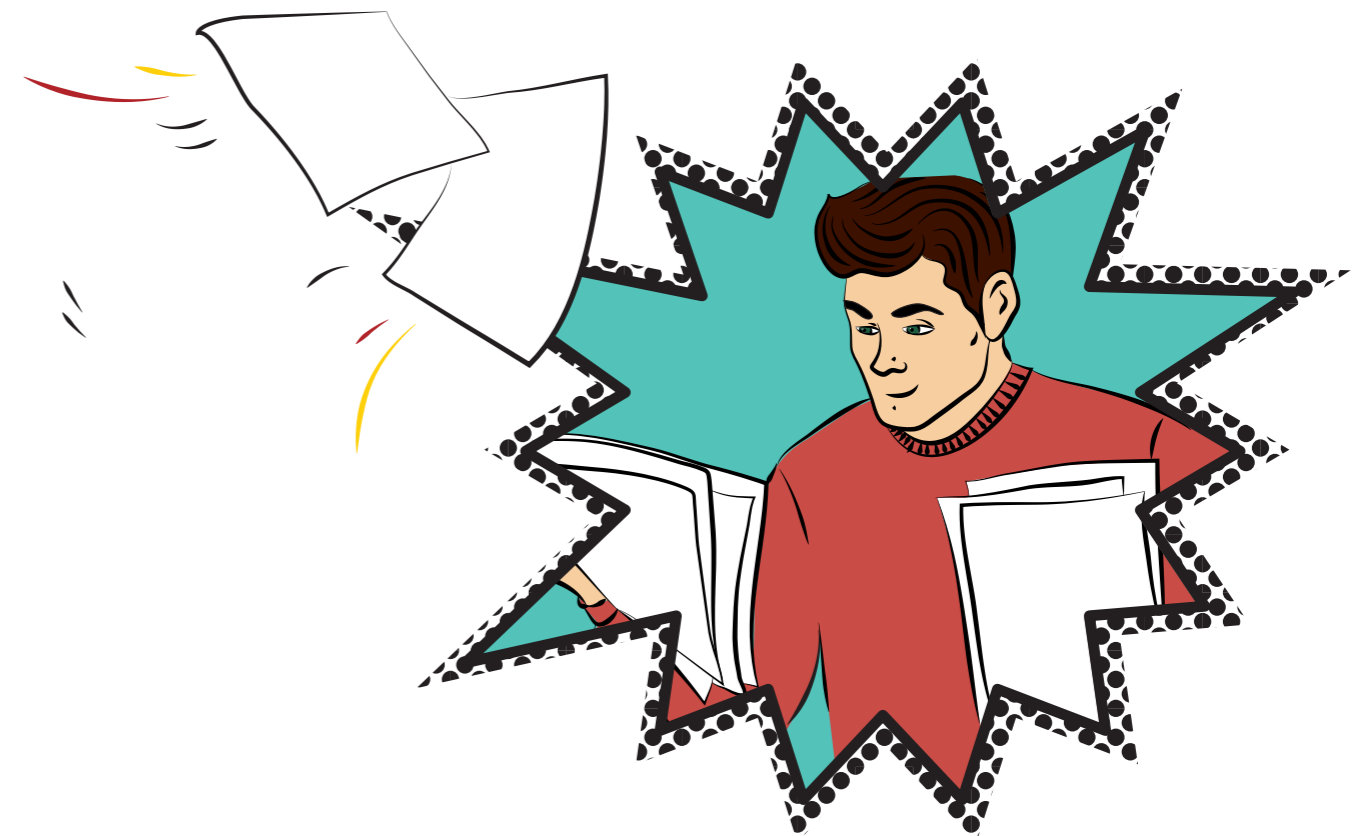
²⁰ http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/structure/data-protection-authorities/index_en.htm

FAZA PARTICIPACIJE: ZAČNITE S SVOJIM PROJEKTOM

»Vse«, kar morate storiti, je, da izvedete svoje participativne dejavnosti. Če ste skrbno opravili svoje delo v prvih dveh fazah projekta, se ta faza izkaže za nezapleteno. Vendar pa to ne pomeni, da se lahko le naslonite nazaj in se sprostite.

Zdaj bi morali poskrbeti za vse praktične priprave, zato ste pripravljeni, da svoj projekt uresničite v praksi. Zdaj gre za ustvarjanje dobrega okolja za udeležbo – in ne nazadnje tudi za učinek.

V nekaterih primerih bo to poglavje ločeno obravnavalo osebne in spletne dejavnosti. To je navedeno tako, da so izpostavljene nekatere razlike, ki jih je treba upoštevati pri izvajanju teh postopkov. Vendar pa so številni predstavljeni nasveti in triki pomembni za obe vrsti udeležbe.

Pripravite podroben vodnik za osebni participativni dogodek

Zagotovo najboljši način za zagotovitev, da bo vaš dogodek potekal točno tako, kot ste načrtovali in želeli, je podroben vodnik celotnega dogodka. Pripravi se podroben vodnik, v katerem so vse točke programa podrobno razčlenjene, tako da vsak član skupine točno ve, kaj je treba storiti, kdaj in kje. Zelo koristno je pripraviti posamezne vodnike za vsako dodeljeno vlogo na dogodku. Spodaj je na voljo primer podrobnega vodnika za vodjo projekta, ki je na delavnici na splošno odgovoren za usklajevanje.

Primer podrobnega vodnika

Na podlagi primera programa iz faze priprave

»MLADINA ODLOČA«: 100.000 EVROV ZA MLADINSKE DEJAVNOSTI V NAŠI OBČINI – KAKO NAJ JIH UPORABIMO?		
ČAS	DNEVNA TOČKA	NALOGE IN ODGOVORNOSTI: VODJA PROJEKTA
8.30	Réunion du personnel	Zberite osebje, poskrbite, da so vsi tam, in če niso, poiščite zamenjavo. Spodbujajte in motivirajte vse. Ponovite (zelo na kratko) vloge in naloge vseh. Pojasnite negotovosti in odgovorite na vprašanja. Prepričajte se, da so vsi materiali in oprema tam ter da delujejo.
09.30	PRIJAVA IN ZAJTRK	Prepričajte se, da je osebje na vhodu, da pomagajo in vodijo mlade in zagotovite, da prejmejo gradivo in namizne zastavice s številkami miz. Poskrbite, da so obiskovalci (novinarji, politiki in drugi) preskrbljeni in sedijo. Poskrbite, da bodo moderatorji skupin prišli do svoje mize.
10.00	DOBRODOŠLI IN UVOD V DAN	Začnite program tako, da dovolite, da začne politik. Poskrbite, da politik ne prekorači časa. Predstavite se, zahvalite se mladim za udeležbo in kratko predstavite projekt.
10.30	PREDSTAVITEV IDEJ IZ ZBIRKE IDEJ NA OPIN-U	Naredite uvod k predstavitvi. Poskrbite, da mladi moderatorji ne presežejo časa.
11.15	PRVI KROG SKUPINSKEGA DELA	Predstavite nalogo te seje. Poskrbite, da se upoštevata program in časovni raspored. Prepričajte se, da vsi člani osebja dejavno izpolnjujejo svoje naloge.
12.45	KOSILO	Vzemite si čas, da se pogovorite z mladimi, in jih vprašajte, ali so zadovoljni. Udeležencem sporočite zadnjih 5 minut odmora, tako da se naslednja seja lahko začne pravočasno.
		In tako naprej...

Organizirajte sejo usposabljanja za vse člane skupine

Da bi vse potekalo brez kakršnih koli težav, je zelo priporočljivo sejo usposabljanja organizirati nekaj dni pred srečanjem v živo. Tukaj mora sodelovati vsaka oseba, ki ima vlogo v programu. Poskusite pravočasno vnaprej poslati vse ustrezno gradivo, kot so program, informativno gradivo in podroben vodnik, tako da ima vsak dovolj časa, da jih prebere vnaprej.

Med usposabljanjem mora projektna skupina razložiti namen projekta eParticipacije mladih in natančneje cilje dogodka. Pozorno obdelajte vsako točko v podrobnem vodniku in razložite različne vloge na dogodku. Prepričajte se, da je na voljo čas za vprašanja in odgovore, tako da je mogoče vnaprej pojasniti nejasnosti glede programa, vlog in podobnega. Če so razprave za okroglo mizo del dogodka, je zelo koristno narediti vajo, v kateri zaigrate razprave, da bi pokazali, kako mora delovati moderator skupine. Med to vajo lahko simulirate različne situacije, ki se lahko pojavijo v razpravah, in se nato o pogovorite, kako bi lahko moderator rešil morebitno težavo. Če med osebnim dogodkom uporabljate funkcije eParticipacije, morajo moderatorji preizkusiti tudi te, da bodo lahko pomagali pri vprašanih mladih udeležencev.

Če imajo nosilci odločanja vlogo v programu, je lahko zelo koristno tudi organizirati informativni sestanek z njimi, tako da so pripravljeni za dogodek in da natančno vedo, kaj se od njih pričakuje. Če nimajo časa za osebno srečanje, se z njimi pogovorite po telefonu.

Naredite končni pregled in vidno nadzirajte svoj(e) osebni(e) dogodek(ke)

Zadnja stvar, ki jo morate storiti pred osebnim dogodkom, je, da preverite praktične vidike.

Primer kontrolnega seznama: pridobivanje končnih podrobnosti, pripravljenih za dogodek

- ✓ Pripravite in natisnite ves material (npr. imenske oznake in programe).
- ✓ Poskrbite, da bodo zbrani vsi pisni obrazci za privolitev (če so udeleženci mladoletni).
- ✓ Prepričajte se, da je na kraju prireditve vse pripravljeno (npr. razporeditev sedežev in oder).
- ✓ Preverite, ali delujejo vsi tehnični sistemi (npr. Wi-Fi, oprema AV in IT).
- ✓ Prilagodite sestavo skupin, če nekateri mladi udeleženci opravičijo izostanek.
- ✓ Obrnite se na pomembne govorce in jim dajte končna navodila (prijazen način, da prezaposlene osebe spomnite na dogodek).

Na dan dogodka se lahko nato osredotočite na to, kar je najpomembnejše: kot rezultat izvedite uspešen dogodek s srečnimi mladimi udeleženci in odličnimi izidi!

Uvedite pravila za dober dialog z mladimi udeleženci

Zelo pomembno je, da se mladi počutijo spoštovani ter da se dobro počutijo pri osebnih razpravah in na spletu. V nekaterih primerih je vaš projekt morda njihova prva izkušnja pri udeležbi v demokratični vaji. Zato je še toliko pomembneje, da imajo dobre izkušnje, tako da bodo dejansko sodelovali, ko bodo naslednjič prejeli vabilo, da izrazijo svoje mnenje. Eden od načinov, kako to zagotoviti, je, da določimo sklop pravil, po katerem se vodi razprave. Spodaj boste našli seznam pravil, ki so bila v preteklih letih uspešno uporabljena v številnih osebnih participativnih dogodkih državljanov. Upamo, da vas bo navdušil, da razvijete svoje!

Navdih: Pravila za dober dialog²¹

Spoštujte vsakega.

Pazljivo poslušajte, kaj drugi povedo.

Ne prekinjajte se med seboj.

Sodelujte v razpravi.

Osredotočite se na temo.

Komentar naj bo kratek in jedrnat.

Ko komentirate, poskusite biti konstruktivni.

Moderator (skupine) odloči, kdo je na vrsti za govor.

Moderator (skupine) je nevtralen in ne sodeluje v razpravi.

Pred začetkom razprave z mladimi preberite lastna **Pravila za dober dialog** – brez predavanja! Moderator skupine je najučinkovitejši način, da se zagotovi, da se bodo ta pravila upoštevala med razpravami.

Mlade nenehno aktivirajte in motivirajte na spletu

Na tej stopnji bi morali pripraviti vse podrobnosti o upravljanju spletnih skupnosti, zato gre zdaj predvsem za skrbno upravljanje spletnih skupnosti mladih udeležencev. Skratka, vloga upravitelja spletne skupnosti vključuje usklajevanje razprav, aktiviranje mladih in ohranjanje varnosti eParticipacije. Oglejte si priročnik za uporabnike OPIN, če želite izvedeti več o tehničnih ukrepih, ki jih lahko opravljate v vlogi skrbnika spletne skupnosti (tj. pobudnika in moderatorja).²²

eParticipacija po navadi poteka v določenem časovnem obdobju. Obdržati mlade, ki so zavzeti v postopku, je lahko izziv, vendar je tukaj nekaj nasvetov, kako jih ohraniti aktivne in motivirane. Zagotoviti morate nenehno dober dialog med mladimi udeleženci. To pomeni, da morate biti aktiven in navzoč moderator ter vzpostaviti dober odnos z mladimi. Povratne informacije in podpora so bistvenega pomena. Na njihova vprašanja in poizvedbe se morate v zelo kratkem času odzvati na platformi ter po elektronski pošti, sicer lahko izgubijo zanimanje. Ne pozabite jasno sporočiti, kdaj lahko pričakujejo, da boste vi kot skrbnik spletne skupnosti na spletu!

Če je stopnja aktivnosti nizka, je vaša vloga motivirati mlade, da so bolj aktivni. Recimo, da je bila objavljena ideja. Potem bi morali udeležence spodbuditi k nadaljnjemu razvoju ideje, tako da postavljate pojasnjevalna in navdušujoča vprašanja. Ampak ne pozabite, da morate biti nevtralni ter nekaterim idejam dati prednost pred drugimi!

Drug način za motiviranje udeležencev, da aktivno sodelujejo pri razpravah, je, da prejemnike rezultatov zaprosite, da so na spletu v določenem časovnem okviru. Tukaj bi lahko nosilci odločitev usklajevali razpravo ali mladim na vprašanja odgovorili na spodbuden način. Za to je mogoče povabiti interesne skupine ali strokovnjake. Vendar pa pred aktiviranjem tega nasveta natančno preučite, kako bi se lahko nosilci odločitev udeležili pri razpravah. Lahko vplivajo na rezultate postopka, torej morate biti vi, spletne skupnosti, budni, da se to ne zgodi.

Ne nazadnje ima skrbnik spletnih skupnosti zelo pomembno vlogo pri ohranjanju varnosti spletnega postopka. Za dobro mladih udeležencev, morate zelo paziti na to, kaj objavljajo. Odstraniti morate objave, ki razkrivajo osebne podatke ali ne izpolnjujejo kodeksa ravnanja²³ spletne dovoljene in nedovoljene vsebine, o katerih ste odločali v **Fazi priprave**. Če se odločite za odstranitev objav, morate seveda obvestiti uporabnika.

²¹ Za posebna spletna pravila si oglejte tudi Priprave upravljanje spletne skupnosti ter *Mlade nenehno aktivirajte in motivirajte na spletu*.

²² <https://opin.me/sl/help/user-manual/user-roles/>

²³ Kodeks ravnanja OPIN je na voljo tukaj: <https://opin.me/sl/code-conduct/>

Kot je že navedeno, projekt EUth priporoča, da na platformi OPIN mladoletniki uporabljajo psevdonim. Mogoče se zgodi, da nekateri udeleženci izkoriščajo dejstvo, da niso razkrili svoje resnične identitete in zato vidijo priložnost, da razpravljajo v ostrejšem tonu. Neodvisno od psevdonima, če ga nekdo uniči za druge udeležence, jim morate povedati, da morajo igrati po pravilih. In če to ne pomaga, morate sprejeti posledice in izločiti zadevne osebe iz projekta. Vsekakor pa je za mladoletnike več prednosti kot slabosti, če dolgoročno uporabljajo psevdonime!

Zaprosite mlade udeležence za evalvacijo

Namen vrednotenja dejavnosti je dvojen. Prvič, kot je bilo omenjeno v **Idejni fazi**, boste izvedeli, kaj je šlo v redu, in kaj bi lahko naslednjič, ko boste oblikovali podoben projekt, storili drugače. Drugič, to je dokumentacija za nosilce odločanja. Če bo projekt prejel pozitivno oceno, bo povečal verjetnost za nosilce odločitev, ki bodo v prihodnosti podprli nov projekt eParticipacije mladih. To se ponazori na primer s tem, če 99 % mladih odgovori, da bi želeli sodelovati v podobnem projektu. In če mladi pozitivno ocenijo organizacijo projekta, obstaja možnost, da bodo nosilci odločitev zaprosili vašo skupino, da organizira tudi naslednji projekt. V spodnjem polju smo vključili primer obrazca za evalvacijo, iz katerega lahko pridobite navdih.

Navdihujoča vprašanja v obliki da/ne za obrazec za evalvacijo

- So bili gradivo in videoposnetki uravnoveženi in informativni?
- So bili različni in nasprotujoči si pogledi predstavljeni in se je o njih razpravljalo?
- Ali ste na splošno zadovoljni z organizacijo projekta?
- Ali menite, da bodo rezultati smiselno uporabljeni za politično odločanje?
- Naj bodo projekti, kot je Mladina odloča, v prihodnosti organizirani na različnih in/ali podobnih vprašanjih?
- Bi se ponovno udeležili projekta, kot je Mladi odločajo?

Številke pogosto povedo veliko, vendar ne vsega. Če želite izvedeti, kaj natančno je mogoče izboljšati, boste verjetno potrebovali kakovosten vložek. Eden od načinov za zbiranje tega znanja je, da nekaj dni po dogodku naključno izbrane udeležence – ali vaš koordinatorski odbor – povabite na ocenjevalni sestanek. Druga možnost, ki bi potencialno lahko dala projektu dobro publiciteto, je, da se pripravijo kratki videoposnetki, v katerih mladi udeleženci delijo svoje vtise o projektu. Te videoposnetke predstavite nosilcem odločanja, poleg tega jih delite na kanalih družbenih omrežij in jih uporabite v namene pridobivanja mladih, ko začnete nov projekt eParticipacije mladih. Poskrbeti pa morate, da bodo posneti udeleženci dali svoje soglasje, da se videoposnetek deli na kanalih družbenih omrežij ali da ga boste v prihodnje uporabili na drug način.

Nadaljujte s svojimi udeleženci

Zberite vse člane skupine za notranjo evalvacijo. Pred tem srečanjem je zelo koristno, če je član skupine že preučil povratne informacije udeležencev, tako da bo lahko te dragocene komentarje vključil v razprave. Če izvajate več osebnih dogodkov, se morate učiti iz njihovih povratnih informacij in ustrezno prilagoditi svoje dejavnosti.

Ne glede na to, ali dejavnost poteka osebno ali na spletu, je v tej fazi ključna beseda: Nadaljevanje! Mlade udeležence morate obveščati glede napredka svojega projekta. Rezultate dogodka morate posredovati in pojasniti, kako so že bili uporabljeni in kako še bodo. To morate storiti, da pokažete, da so njihovi prispevki pomembni in da so še vedno vključeni v projekt.

FAZA REZULTATOV: IZDELAJTE USPEŠEN PROJEKT

Uspeh se meri na podlagi vpliva, ki ga ustvarite. V tej fazi gre za upoštevanje vašega projekta. No, ne gre samo za to – svoj projekt bi morali tudi oceniti, tako da boste naslednjič pripravili še boljši in bolj uspešen projekt eParticipacije mladih.

Kot že omenjeno, vplivi so lahko različni. Lahko je učenje, ki ga mladi doživijo, ko sodelujejo pri participativnem projektu; lahko je pozitiven vtis, ki ga lokalni politiki in nosilci odločanja prejmejo od projekta participacije mladih; prav tako se lahko prevede neposredno v odločitve o proračunskih dodelitvah, naložbah v rekreacijske objekte in še veliko več. V vašem primeru predvsem učinkuje uresničevanje ciljev, ki ste jih določili v **Idejni fazi**. Ne glede na to, za kakšen učinek ste si prizadevali v svojem projektu, je zelo pomembno, da mladim pokažete, da lahko njihova aktivna udeležba v demokratičnem postopku odločanja nekaj spremeni.

Zdaj ste skoraj že na koncu. Kljub temu je še vedno delo, ki je vključeno v pripravo in preoblikovanje rezultatov projekta v dostopen rezultat – ki jih je treba nato posredovati nosilcem odločanja in naprej. In ne pozabite na evalvacijo!

Rezultate sporočite na lahko dostopen, pregleden in privlačen način

Rezultat vaše faze udeležbe ima lahko različne oblike. Ne glede na obliko je zelo pomembno, da so rezultati predstavljeni pregledno, kar se prav tako nanaša na prejemnike. Ker obstaja več prejemnikov rezultatov, so ciljno usmerjena prizadevanja tudi tukaj zelo pomembna. Različne skupine prejemnikov lahko vprašate, kako bi želeli prejeti rezultate. Nosilci odločanja bi morda želeli na en način, mediji pa na drugi in mladi na tretji.

Poleg predstavitve dejanskih rezultatov v obliki idej, priporočil ali drugih je pomembno, da pojasnite pomen in pomembnost rezultatov projekta. Vsem bi morali pojasniti, da je mogoče z vključevanjem mladih v postopek odločanja opraviti pravo kakovostno delo. Z drugimi besedami, uporabite svoje rezultate, da pokažete, kako uspešna je udeležba mladih.

Nosilcem odločanja predstavite svoje rezultate osebno

Upamo, da imate podpornike, ki so na začetku obljubili, da bodo upoštevali rezultate projekta. Vi ste odgovorni, da zagotovite, da bodo držali obljubo. Če te obljube ni dal nihče, si morate še naprej prizadevati prepričati nosilce odločanja o pomembnosti vključitve glasu mladih v odločitve, ki jih je treba sprejeti.

Najboljši način za predstavitev lastnih rezultatov je, da se osebno srečate z nosilci odločanja. E-sporočilo z obrazložitvijo je bilo poslano. To srečanje za predstavitev je lahko različnih oblik in je zelo odvisno od tega, kaj se nosilci odločanja dogovorijo. Na primer, če je bil vaš projekt izveden v občini, lahko organizirate tiskovno konferenco, kjer vi in nekaj mladih udeležencev predstavite rezultate nosilcem odločanja in drugim interesnim skupinam. Tako bodo rezultati razširjeni in morda bodo o dogodku poročali mediji. To bi dodatno naredilo pritisk na nosilce odločanja, da naj poslušajo mnenja mladih. Srečanje je lahko seveda tudi manjšega merila. Rezultate lahko predstavite na mestnem svetu ali srečanju na dvostranskem sestanku z nosilci odločanja, da delite rezultate z njimi. Vendar pa na koncu samo vaša ustvarjalnost določa meje.

Na ta srečanja morate biti pripravljeni. Nosilci odločanja lahko postavijo kritična vprašanja o projektu, na katera morate biti pripravljeni, da odgovorite nanje. Vprašanja, s katerimi se pogosto srečujete, so vprašanja o številu udeležencev, predstavnikih, legitimnosti rezultatov, nevtralnosti informativnega gradiva in tako naprej. Zato pred takim srečanjem zberite svojo projektno skupino ali osebe za stike z javnostjo ter preučite možna vprašanja in pripravite odgovor nanje.

Eno srečanje z nosilci odločanja po navadi ni dovolj. Morate jih spremljati in opomniti na edinstvene rezultate, ki ste jim jih predstavili. Z drugimi besedami, ne smete se predati prezgodaj, bodite vztrajni in nove možnosti za vplivanje se bodo zagotovo pojavile.

Sporočite svoje rezultate zunaj ravni odločanja

Ni dovolj samo, da rezultate predstavite nosilcem odločanja. Predvsem je zelo pomembno nadaljevanje z mladimi udeleženci. Najprej jim pošljite rezultate. Drugič, obveščajte jih o pobudah, ki so bile uresničene, da bi jih ocenili, in kakšen je bil njihov vpliv do sedaj.

Na splošno morajo biti vaši rezultati na spletu prosto dostopni vsem zainteresiranim stranem. Morate pa rezultate neposredno sporočiti vsem ciljnim skupinam, ki ste jih identificirali, ko ste pripravili komunikacijsko strategijo za svoj projekt. Pridobivanje javnega mnenja bo pozitivno učinkovalo na vaše možnosti za doseganje vaših ciljev.

Ocena vpliva na vaš projekt

Ocena vpliva vam bo pomagala predstaviti, kaj ste dosegli s svojim projektom. Lahko pa gre za težko nalogo dokumentiranja in merjenja političnega vpliva. Toda če prvotno nastavite jasno opredeljene cilje, je to dober začetek. Ocena vpliva je vedno koristna. Če je vpliv majhen, se boste naučili, kaj storiti drugače v naslednjem projektu. Če je vpliv velik, ga lahko uporabite, ko prepričujete nosilce odločanja, da podprejo vaš naslednji projekt eParticipacije mladih, ko zaprosite za financiranje ali ko na splošno spodbujate sodelovanje mladih.

Zelo pomembno je, da se spomnimo, da je vpliv precej več od sprejetja konkretnih političnih odločitev. Zato je ocena vpliva vaša priložnost, da pokažete učinke, ki jih je imel projekt na več različnih ravneh. Prvič, obstajajo bolj posredni rezultati, ki bi lahko bili pozitiven vpliv, ki ga je projekt imel na nosilce odločanja in mlade. Na primer, ti rezultati bi lahko bili, da se je znanje mladih udeležencev o politiki, določanju in določena(e) tema(e) z razpravo razširilo, in prav tako znanje interesnih skupin in nosilcev odločitev, ter da so oblikovali (nove) pristope in mnenja o posameznih obravnavanih temah. In upajmo, da je izkušnja opogumila udeležence za bolj aktivno državljanstvo! Drugič, razprava lahko razkrije stališča in vprašanja, katerih se nosilci odločitev še niso zavedali. To bi lahko povzročilo preoblikovanje politične razprave. Poleg tega, in to je naša želja, bo projekt eParticipacije prispeval k uvajanju novih načinov upravljanja znotraj organizacije.

Ocenite in podprite projekt od začetka do konca

Vi in vaša skupina za vodenje projekta bi morali začeti z individualnim ocenjevanjem četrte in zadnje faze – tako kot ste to storili s prejšnjimi tremi fazami. Potem si morate v celoti ogledati projekt. Tukaj bodo ocenjevalni listi iz vsake od štirih faz zelo koristni. Vendar izkoristite to priložnost, da se naučite, kaj je potekalo dobro in kaj ne ter razmislite o predlaganih rešitvah. Povzemite spoznanja v kratko poročilo, ki ga lahko pripravite ob naslednji izvedbi projekta eParticipacije mladih.

Vendar pa ni dovolj samo, da postopek ocenite interno v svoji skupini. Prav tako lahko predstavnike mladih in nosilce odločanja povabite na dve ločeni oceni in nadaljnja srečanja. Zelo koristno je, da v svoje ocenjevalno poročilo vključite tudi njihove poglede o postopku. Srečanje s podporniki s pooblastilom za odločanje je tudi odlična priložnost, da ustvarite podlago za vaše naslednje sodelovanje pri udeležbi mladih.

In pomembna zaključna opomba: preden projekt zaključite, se prepričajte, da so vsi projektni viri dostopni vsem v vaši organizaciji, tako da ne izgubite pomembnega znanja. Te vire lahko uporabite v naslednjem projektu eParticipacije mladih. Namesto da bi začeli od začetka, lahko posodobite in prilagodite že obstoječe datoteke in ste tako še bolj učinkoviti pri vašem načrtovanju.

Začnite naslednji projekt eParticipacije mladih

Če ste obdelali vse do tega odstavka, to pomeni, da ste prebrali vse strani smernic OPIN ali izvedli projekt eParticipacije mladih. Kakorkoli, čestitamo! Projektni partnerji EUth upajo, da so smernice OPIN okrepile vašo željo po izvedbi (več) projektov eParticipacije mladih. Na splošno so državljani – mladi in stari – zelo politično vključeni po sodelovanju v participativnih postopkih. Zato vam svetujemo, da čim prej začnete svoj naslednji projekt, da lahko to energijo ohranite. Takšna energija prispeva k ohranjanju naše demokracije!

PROJEKTNI PARTNERJI EUTH

Vodja projekta:

Nexus Inštitut za upravljanje sodelovanja in interdisciplinarna raziskovanja, Nemčija

Projektne partnerji:

Liquid Democracy e.V. (Liqd), Nemčija

Missions Publiques, Francija

IJAB – Mednarodna mladinska zveza Zvezne republike Nemčije, Nemčija

Danski odbor za tehnologijo (DBT), Danska

Alfstore, Francija

Kraljevi inštitut za tehnologijo (KTH), Švedska

Inštitut za študije sistemskih integracij, Italija

Razvojni center Srca Slovenije, Slovenija

AECEE – Evropski študentski forum, Belgija

Evropska agencija za svetovanje in informiranje mladih (ERYICA), Luksemburg

Če pri vzpostavljanju projekta eParticipacije mladih potrebujete dodatno ali ustrezno povratno informacijo, vam bodo partnerji EUth z veseljem pomagali!

HVALA, DA STE PREBRALI SMERNICE OPIN!

Upamo, da so vam koristile in
vam želimo veliko sreče z vašim
projektom eParticipacije mladih!

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 649594

EUT^H - TOOLS AND TIPS
FOR MOBILE
AND DIGITAL YOUTH
PARTICIPATION IN AND
ACROSS EUROPE